

LETTO XXV. — Številka 86

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič — Izdaja CP Gorenjski tisk — Odgovorni urednik Albin Učakar Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DE LOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Vse bomo uredili, če bomo hoteli

Kaj meni o razpravah o pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva zveze komunistov Jugoslavije na Gorenjskem, smo poprašali sekretarja medobčinskega sveta ZKJ za Gorenjsko Poldeta Kejžarja.

»Obračnavanje pisma v osnovnih organizacijah je svojo neposrednostjo pomenilo temeljito spodbudo, da »gre za res«, da se mora povsod kaj premakniti, da se odpre možnosti ljudem, da se učinkovito uprejo drsenju v oportunizem in molčanju »zaradi ljubega miru«.

Z vso ostrino se kaže, da organizacijsko nismo dovolj usposobljeni za akcijo. Še malokje so vodstva osnovnih organizacij predložila članstvu v razpravo konkrete akcije. Seveda pa je tudi res, da že sedanji programi vsebujejo mnoge naloge, ki po vsebini pomenijo izvajanje pisma. Vsaj v večini organizacij (povsod, kjer so bili komunisti aktivni), gre predvsem za spremembo na načinu dela. Ne gre samo za večjo ostrino, čeprav je tudi ta potrebna, marveč predvsem za temeljiti dogovor, kako doseči uresničevanje posameznih sklepov v občini, tovarni, krajevni skupnosti, šoli. Obveznosti posameznih članov postajajo zdaj konkretno: kaj naj kdo naredi, doseže, predlaga, preuči in najde rešitev. Take obveznosti bo potem moč tudi drugače nadzorovati.

Precej nejasnosti je še vedno v razpravah o socialnih razlikah. Jasna opredelitev, da so možne in dopustne le razlike, ki temeljijo na delovnem prispevku posameznika, je večkrat zamegljena z včasih zelo glasnimi stališči posameznikov, ki jih naenkrat moti že kar vsaka razlika. Se večkrat pa s povsem dobronomernim ogorčenjem članstva, ki premašo kritično — pa tudi premalo informirano — povzema neko vrsto »javnega mnenja«, da je pri nas tako rekoč skoraj vse pokvarjeno in korumpirano, da se nezakonitosti, neopravičeno bogatejše, kraja, podkupovanje in podobno dogajajo vse povsod kar na tekočem traku.

Vsa za Gorenjsko smemo trditi, da to ni res, da gre za izjeme med veliko množico poštenih delovnih ljudi tako v družbenem kot tudi v zasebnem sektorju gospodarstva. Posamezni primeri, ki so, pa zato niso niti manj škodljivi in neprijetni, niti bolj moralni in opravičljivi. Komunisti v javni upravi — od davčnih uprav do sodstva — imajo zato zdaj posebno odgovornost, da poskrbijo, da se take stvari ne bodo izplačale. Ker pa se bodo vedno našli posamezniki, ki bodo kaj takega poskušali, bodo komunisti v samoupravi, zlasti pa še poslovni strokovnjaki in gospodarski voditelji morali napraviti več konkretnega, da bodo zaprli vire takega neopravičenega bogatjenja, ki so največkrat prav v delovnih organizacijah oziora v njihovih poslovnih stikih s sumljivimi strankami in posredniki.

Velkokrat se v takšnih razpravah pojavi vprašanje, ali smo komunisti sposobni to ali ono urediti. Dejal bi, da skoraj vse, kar zares hočemo.«

A. Z.

KRANJ, sobota, 4. 11. 1972

Cena 70 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik
Od 1. januarja 1958 kot poltednik
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredah in sobotah

Kokra Kokra Kokra
izbira
kvaliteta
konkurenčne cene
solidna postrežba

Pomoč in spodbuda

Povsod po Gorenjskem — v jesenški, kranjski, radovljški, škofjeloški in tržički občini — so se prejšnji mesec sestali komiteji občinskih konferenc zveze komunistov, na katerih so razpravljali o pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva zveze komunistov Jugoslavije. Po teh razpravah so se povsod sestali tudi komunisti v organizacijah, aktivih in oddelkih zveze komunistov. Pred dnevi pa so se razprave o pismu začele tudi v vodstvih drugih družbenopolitičnih organizacij na Gorenjskem.

V vseh razpravah so komunisti podprli stališča v pismu ter kritično in samokritično obravnavali uresničevanje že sprejetih sklepov in programov. Ocenili so, da pismo pomeni pomoč in spodbudo za laže uresničevanje že sprejetih dogоворov, stališč in nalog ter za razreševanje nepravilnosti. Pri tem je prevladovalo tudi prepričanje in zavest, da je obravnavanje pisma šele prvi korak v dolgotrajni bitki, ki jo bodo predvsem komunisti moraliboriti v vsaki konkretni življenjski in delovni sredini. Z drugimi besedami to pome-

ni, da tokrat ne sme ostati le pri ugotovitvah in sklepih, ampak da morajo temu slediti tudi rezultati.

Tako bodo na Jesenicah prihodnji teden na seji komiteja ocenili razprave v občini in se dogovorili za konkretno nalogo v prihodnje. Podobno se bo prihodnji teden v Radovljici sestala občinska konferenca ZK, na kateri bodo na podlagi razprav o pismu sprejeli konkreten akcijski program. Iz razprav v kranj-

(Nadalj. na 24. str.)

7. STRAN:

Presenečenje
po 60 letih

9. STRAN:

Kilimandžaro 72

ŽIVILA

RESTAVRACIJA
GLOBUS

XIII. NOVOLETNI SEJEM OD 16. DO 26. DECEMBRA

JESENICE

● Na Jesenicah so se že začeli občni zbori osnovnih organizacij sindikata. Kot prvi so zborovali člani osnovne organizacije mejne milice Kranjska gora, v petek pa sta bila še dva občna zbara dveh osnovnih organizacij.

● Pred nedavnim se je že drugič v letosnjem letu sestal aktiv komunistov zdravstvenih delavcev. Razpravljalji so o pismu tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva ZK Jugoslavije. Sklenili so, da bodo v prihodnje sklicali manjše aktive komunistov v posameznih organizacijah in se bolj konkretno pogovorili o težavah v zdravstvu.

● Na Jesenicah se je že sestala skupina, ki bo pripravila aktiv komunistov, ki delujejo na področju telesne kulture. Člani skupine bodo pripravili gradivo, na osnovi katerega bodo pozneje komunisti razpravljalji o problemih v telesni kulturi.

D. S.

KRANJ

● V torek dopoldne so se sestali člani komiteja občinske konference zveze komunistov in sekretari organizacij ZK in razpravljalji o seji sekretariata centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije.

● Pri občinski konferenci socialistične zveze se je včeraj sestal iniciativni odbor za formiranje samoupravne stanovanjske skupnosti in razpravljal o delovnem programu.

● Predstavniki skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov so se v pondeljek na občinskem sindikalnem svetu pogovarjali o nalogah članov skupnosti ob pripravi na referendum za združitev občnih skupnosti. — Včeraj pa se je pri občinskem sindikalnem svetu sestala komisija za pripravo zaključkov o stanovanjski problematiki.

A. Ž.

RADOV LJICA

● Prihodnji teden se bo v Radovljici sestala občinska konferenca zveze komunistov. Na konferenci bodo razpravljalji o kadrovski politiki, ocenili bodo obravnavno pisma predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ v občini in obravnavali občinski akcijski program.

● Prejšnji teden sta o pripravah na združitev skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov razpravljalja predsedstvo občinskega sindikalnega sveta in organi občinske konference SZDL. Povsod so predlog za združitev občnih skupnosti podprtli.

A. Ž.

● Dva oddelka zveze komunistov v podjetju LIP Bled sta obravnavala pismo predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ. Razpravljalja pa sta tudi o poslancu gospodarskega zbara republike skupščine Francu Cuznarju, ki se je vzdružil glasovanju o odvzemu poslanske imunitete poslancu Petru Vujčiču. Komunisti so postopek poslanca Franca Cuznarja grajali.

A. Ž.

TRŽIČ

● Po sklepu CK ZKS o načinu in merilih izvajanja 9. člena statuta ZKS je komisija za organizacijo in statutarna vprašanja pri občinski konferenci ZK Tržič po sklepu občinskega komiteja izdelala in sprejela predlog sprememb statutarnega sklepa. S spremenitvami se razformirajo stalni aktivti ZK v tovarni obutve Peko, BPT in pedagoških delavcev po osnovnih šolah v občini Tržič. Namesto dosedanjih stalnih aktivov pa se ustanovijo tri osnovne organizacije ZK. Sklep komisije za organizacijska in statutarna vprašanja je bil sprejet tudi na 3. seji občinske konference ZKS Tržič.

JP

Uspešni taktično-orientacijski pohodi

V okviru programa usposabljanja vojaških starešin za leto 1972/73 je občinski odbor ZRVS Radovljica prejšnji mesec organiziral v desetih krajih v občini taktično-orientacijske pohode, ki se jih je udeležilo okrog 600 rezervnih vojaških starešin. Udeleženci so prehodili okrog 10 kilometrov manevrskega zemljišča in med potjo reševali topografske in taktične naloge ter streljali z malokalibrsko puško. Čeprav je bilo vreme slabo, so vsi uspešno opravili svojo dolžnost. Rezultati kažejo, da so bili vsi dobro pripravljeni, saj so le-te ocene dosegli v skoraj vseh krajevnih organizacijah zveze rezervnih vojaških starešin. V prihodnjih mesecih bo občinski odbor pripravil še več podobnih oblik praktičnega in teoretičnega usposabljanja za člane.

JR

Zahtevajo boljše obveščanje

Komite OK ZKS Škofja Loka razpravljal o najnovejših dogodkih

Na četrtekovi seji komiteja občinske konference ZKS Škofja Loka je razprava tekla predvsem o najnovejših dogodkih pri nas. Kot je v uvodnih besedah poudaril Tone Kokelj, so se že v torek sestali sekretarji aktivov in organizacij ZK v občini, ki so ocenili odmev med občani. Kakor oni, tako so tudi člani komiteja pozdravili, da so zahteve in stališča iz pisma predsednika Tita in izvršnega biroja ZKJ začeli uresničevati najprej na vrhu. Vendar je prav v zvezi z najnovejšimi odstopi čutiti rahlo neugodje in zaskrbljenost. Menili so, da je to predvsem zaradi pomanjkljive informiranosti ne le javnosti temveč tudi članov zveze komunistov. Člani komiteja so tudi zahtevali, da kritika ne zasuži samo izvršni svet in Stanislava Kavčiča, sindikat in Tone Kropušek ter gospodarska zbornica in Leopold Krese, temveč prav tako centralni komite in republiška skupščina, ki sta za nepravilnosti vedela in nista pravočasno ukrepala.

Zatem so člani komiteja govorili o odmevu na pismo predsednika Tita in izvršnega biroja. Ugotovili so, da so ga komunisti pozdravili in se s stališči strinjajo, vendar pripominjajo, da je prišlo dokaj pozno. Prav ob razpravah o pismu se je tudi pokazalo, da je precej članov idejno premalo obveščenih in bo zato izobraževanje ena prvihih nalog slehernega aktiva in organizacije. Vse preveč je bilo tudi razprav o napakah drugih — v sosednjem aktivu, podjetju, v občini — namesto, da bi povsod najprej pomerili pred svojim pragom. Ponekod je bilo opaziti tudi določen dvom o uresničitvi sklepov ali pa so jih hoteli reševati na že zdavnaj zastarel način.

»Pismo in naloge, ki iz njega izhajajo, niso samo naloge komunistov, temveč vse družbe, vseh nas, ki delamo in ustvarjamo. Zato je prav, da točno določimo, kaj naj store komunisti, kaj druge družbenopolitične organizacije, delavski svet in vodstva delovnih organizacij, so podarili škofjeloški komunisti.

Komite je razpravljal tudi o ravnanju Janeza Šterja, ki se je kot poslanec gospodarskega zbara republike skupščine vzdružil glasovanju o odvzemu poslanske imunitete poslancu istega zbara Petru Vujčiču.

Janez Šter je v zagovoru navedel nepravilnosti pri izvedbi glasovanja, saj to ni bilo na dnevnem redu skupščine, glasovali so kar trikrat, brez odmora za premislek in brez predhodne informacije. Priznava krivdo, ker

se je glasovanja vzdružil, vendar meni, da je politično kriv predvsem zato, ker ni aktivno posegl v dogajanja v skupščinski dvorani in zahteval obnovo postopka kot ga predvideva statut skupščine. Njegovo izjavo je komite potrdil tudi s stenogramom s seje gospodarskega zbara in menil, da se lahko strinja s kaznijo — opominom, ki

mu jo je izrekel aktiv ZK v Alpseu, katerega član je. Hkrati pa je komite zahteval, da kritika zadene tudi tiste, ki postopka za odvzem poslanske imunitete Vujčiču v skupščini niso pripravili kot je treba, kakor tudi tiste poslance, ki so pred glasovanjem zapustili skupščinsko dvorano.

L. B.

Tone Kropušek odstopil

Predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije Tone Kropušek je v četrtek obvestil republiški svet,

da odstopa s funkcije predsednika. Republiški svet zveze sindikatov bo o odstopu odločil na prihodnji seji.

Prekratek rok za razpravo o osnutku zakona

Komunalni zavod za zaposlovanje Kranj je skupaj s predstavniki občinskih sindikalnih organizacij Gorenjske in predstavniki delovnih in drugih organizacij Gorenjske konec oktobra letos organiziral več razprav o osnutku zakona za zaposlovanje Kranj je skupaj s predstavniki občinskih sindikalnih organizacij Gorenjske in predstavniki delovnih in drugih organizacij Gorenjske konec oktobra letos organiziral več razprav o osnutku zakona za zaposlovanju in socijalni varnosti v primeru brezposelnosti. Predvideva se, da bo omenjeni zakon stopil v veljavo že s 1. 1. 1973, zato so na vseh razpravah na Gorenjskem ugotavljali, da je čas za razpravo o tako pomembnem zakonu prekratko odmerjen, razpravo o osnutku zakona pa biti moralno razširiti tudi na delovne organizacije.

Na vseh dosedanjih razpravah so sprejeli tudi stališča predstavnikov občinskih sindikalnih svetov Gorenjske. Opozorili so predvsem na dilemo v zvezi s socialno varnostjo. Treba bi bilo premisliti oziroma sestavljavec zakona naj bi pretehal, ali bi bilo treba ob načinu za domestilu za čas brezposelnosti.

Na sestanku v Kranju so razpravljali sprejeli sklep,

naj bi v 140 večjih delovnih organizacijah na Gorenjskem v njihovih samoupravnih organizacijah organizirati javne obravnavne osnutka zakona o zaposlovanju in socialni varnosti v primeru brezposelnosti.

L. M.

Za boljše obveščanje

Zaradi slabega obveščanja in propagiranja dejavnosti krajevnih organizacij zveze rezervnih vojaških starešin in zveze združenih borcev v radovljiski občini je občinski odbor zveze rezervnih vojaških starešin sklenil, da bodo ustanovili komisijo za obveščanje in propagiranje. Člani komisije bodo predstavniki vseh krajevnih organizacij, ki imajo smisel za dopisovanje.

Tako nameravajo spodbuditi člane ZRVS in ZZB, da bi se znanjali javnost o prizadevanjih na področju družbenosti in vojaške strokovne dejavnosti na terenu. V TV 15. Novembra obrambi in drugih članov bodo objavljali uspehe posameznikov in skupin, predvsem pa samoupravnih organizacij v družbenih organizacijah na področju splošnega ljudskega odpora.

JR

Pred nekaj dnevi so začeli v Lomu graditi težko pričakovano cesto, za katero bodo del sredstev prispevali prebivalci Loma pod Tržičem, Grahovš in Potarjev. S samoprispevkom bodo zbrali okoli 23 milijonov starih dinarjev. Okoli 260 starih milijonov pa bo dala skupščina občine Tržič in delovne organizacije, kjer so zaposteni prebivalci Loma in okoliških vasi. Cesto so nameravali graditi že septembra, toda zaradi pozno sprejetih načrtov so začeli dva meseca pozneje. Sedaj gradijo prvi del, ki predstavlja odsek od Spodnjega Loma do Slapu in bo dolg 1100 metrov. Pred zimo bodo pripravili le okoli 170 metrov trase za novo cesto. Groba zemeljska dela opravlja SGP Tržič. — Foto: J. Piškar

Ljubljanska banka

Mladinska nagradna igra PIKAPOLONICA

Dragi mladi varčevalci!

Naš mladi rod želimo pritegniti s prikupnim načinom varčevanja. Pikapolonica vas bo razveseljevala skozi vse leto, na svetovni dan varčevanja pa bo žreb izbral najsečnejše.

Kje vse boste našli pikapolonico vas zanima?

- vložki za knjige, kot posebna pozornost;
- pikapolonica svetuje — slikanica za vse otroke, ki varčujejo;
- značka pikapolonica za vsakih 100,00 vloženih dinarjev;
- velika pikapolonica za okras otroške sobe za vlogo 500,00 din;
- varnostne svetleče značke za najmlajše s pikapolonic.

Mamicam in očkom bo v veselje vaše varčevanje, mi v banki pa bomo poskrbeli za to, da nás boste radi obiskovali.

ljubljanska banka
podružnica KRAJN

Asfalt bi radi

Občani Ladje, Spodnje in Zgornje Senice že nekaj let vztrajno zahtevajo rekonstrukcijo in asfaltiranje ceste Ladja—Senica. Makadamsko cestišče je kljub rednemu vzdrževanju iz leta v leto slabše. Letos bo izdelana tehnična dokumentacija, graditev pa naj bi potekala etapno, saj v enem letu ne bo moč zbrati potrebnega denarja. —fr

Po 15-letnih razpravah se končno le uresničuje zamisel o izgradnji nove obvozne ceste skozi Kamno gorico. Dela uspešno opravlja Cestno podjetje iz Kranja. »Če vreme ne bo preveč nagašalo, se bomo iz Krope v Radovljico kmalu lahko vozili po novem cestnem odseku,« sporoča Franc Debeljak z Zgornje Dobrave. — Foto: F. Debeljak

Premalo kvalificiranih čevljjarjev

V slovenski čevljarski industriji je zaposlenih okrog 6000 delavcev, od tega v kranjski Planiki in tržiškem Peku 3317. Njihova kvalifikacijska sestava ni najboljša. Samo 197 delavcev ali 5,8 odstotka ima srednjo, višjo ali visoko šolo, 1949 delavcev ali 58,7 odstotka pa nima niti najosnovnejše kvalifikacije. Vzrok za to je več. Tovarni Peko in Planika sta se po letu 1960 hitro širili in ustavljali obrate tudi zunaj Tržiča in Kranja, in sicer v Trbovljah, na Breznici in v Turnišču. Prav tako so se v tem času ukinile številne slovenske poklicne čevljarske šole in je ostala samo čevljarska poklicna šola v Žireh. Šolanih čevljjarjev ni bilo, prihajali so nekvalificirani delavci, kvalifikacijska sestava se je slabšala, v hitro razvijajoči tehnologiji pa je nastajala vrzel.

Čevljarska podjetja, predvsem Peko, Planika in Alpina, so jo že zele same premorštiti. Leta 1968 so osnovale pri Tekstilnem centru v Kranju Tehniško čevljarsko šolo. Letos jo je končalo 18 dijakov in dijakinj, trenutno pa je v štirih letnikih vpisanih 104 dijaki in dijakinj. Večino štipendira slovenska čevljarska industrija. Pred tem je bila deset let v Kranju Tehniška usnjarska šola (oddelen domžalske). Končalo jo je 146 čevljjarjev in to so bili praktično prvi čevljarski tehniki v Sloveniji.

S tem se pomanjkanje poklicnih čevljjarjev ni ublažilo. Peko in Planika sta zato pri Tekstilnem centru v Kranju organizirala internu Poklicno čevljarsko šolo. Od leta 1969 do letos jo je končalo 151

J. Košnjek

Ugoden izvoz

V tovarni barv in lakov Color Medvode so v prvih devetih mesecih letos prodali na tuja tržišča za milijon 600 tisoč dolarjev izdelkov. Računa, da bodo do konca leta prodali v tujino za več kot dva milijona dolarjev izdelkov barvne industrije. —fr

ta teden

Obletnica

V Crikvenici so proslavili 30. obletnico šeste in štirinajstje primorsko-goranske narodnoosvobodilne brigade.

Pohvalil manevre

Državni sekretar za narodno obrambo armadni general Nikola Ljubičić je izjavil, da je zadovoljen z manevri Kosova 72. Med manevri je prišla do izraza enotnost ljudstva in oboroženih sil pri upravljanju in vodenju ter tudi na terenu.

Seja predsedstva ZKJ

Na Brioni je bila 36. seja predsedstva ZKJ, na kateri je predsednik ZKJ Josip Broz Tito poučaril, da je naletelo njegovo pismo in pismo izvršnega biroja predsedstva ZKJ na zelo velik odmev pri članih ZK, pri delavskem razredu, delovnih ljudeh in naših narodih ter na rodostih. »Naši delovni ljudje se resnično nadejojo, da tokrat ne bomo ostali pri pismu, ampak da bomo prešli k dejavnem in uresničili tisto, kar zahteva pismo.«

Kritična ocena

Slovenska gospodarska zbornica je bila premalo občutljiva za razne moralne odklone, premalo zavzeta za uresničevanje ustavnih dopolnil in premalo delovna pri spremljanju podobe slovenskega gospodarstva. Takšno je bilo stališče sekretariata CK ZKS. O tem pa je razpravljal v začetku teden tudi aktiv komunistov gospodarske zbornice.

Mirko Tepavac odstopil

Sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac je zaprosil zvezni izvršni svet, da ga razrešijo dolžnosti sekretarja. Zvezni izvršni svet je njegovi želji ustregel in odstop sprejel. Do imenovanja novega sekretarja bo dolžnosti opravljal namestnik Jakša Petrič.

30 tisoč pritožb

Po poročilu komisije zvezne skupščine za pritombe in pritožbe se je lani na predsednika republike, zvezno skupščino in ZIS obrnilo več kot 30 tisoč občanov. Njihove pritombe so se nanašale na socialno zavarovanje, socialno varstvo, stanovanjsko-komunalne probleme, delovne in lečniško-pravne odnose ter na delo sodišč in organov v delovnih organizacijah.

Začenjajo se zbori zavarovancev

V okviru priprav na združitev skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov se bodo v kratkem povsod na Gorenjskem začeli zbori zavarovancev, na katerih bodo predstavniki kulturnega zavoda za socialno zavarovanje oziroma skupščin obeh skupnosti zdravstvenega zavarovanja pojasnjevali možnosti in pogoje za združitev. Utemeljene bodo tudi potrebe za združitev. Hkrati pa bodo omenjeni predstavniki na zborih odgovarjali tudi na vprašanja. Ker priprave za združitev obeh skupnosti vodijo socialistična zveza in zveza sindikatov, bodo na zborih zavarovancev na terenu sodelovali tudi predstavniki socialistične zvezze, v delovnih organizacijah pa predstavniki sindikatov.

O predlagani združitvi so doslej razpravljala vodstva občinskih konferenc SZDL in predstava občinskih sindikalnih svetov na Gorenjskem. Povsod so predlog obeh skupščin zdravstvenega zavarovanja podprtli. Zato se bodo zavzeli, da bi se tudi na referendumu, ki bo 19. in 20. novembra, zavarovanci odločili za združitev.

Čeprav bo dokončna odločitev o združitvi znana šele na referendumu, pa že zdaj lahko zapišemo, da o njej ne bi smeli dvomiti. Za izenačitev pravic pri zdravstvenem varstvu delavcev in kmetov bi bila namreč na Gorenjskem potrebnata zelo majhna sredstva (vsega skupaj okrog 160 starih milijonov dinar-

jev). Razen tega pa je skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev predlagala, da bi razliko za pokritje stroškov v prihodnjem letu pokrili iz presčeka letošnjih dohodkov skladu. To pa pomeni, da stopnje ne bi bilo treba povečati že prihodnje leto, marveč šele 1974.

V kranjski občini bodo zbori kmečkih zavarovancev potekali takole:

Na JEZERSKEM bo zbor 4. novembra (danes) ob 18. uri v Korotanu.

Na BELI bo zbor 5. novembra ob 10. uri v domu družbenih organizacij, v BESNICI ob 10. uri v združnem domu in v PREDDVORU ob 7. uri v prosvetnem domu.

V ponedeljek, 6. novembra, bodo zbori v ŽABNICI, ob 19. uri v združnem domu, v CERKLJAH ob 19. uri v združnem domu in v ZALOGU ob 19. uri v osnovni šoli.

V torek, 7. novembra, ob 19. uri v MAVCICAH v združnem domu, v SPODNIJEM BRNIKU v gasilskem domu in v VELESOVEM v združnem domu.

V sredo, 8. novembra, ob 19. uri v STRAŽISCU v KZ Sloga v Stražišču, v ŠENČURJU v prosvetnem domu in v VOKLEM v prosvetnem domu.

V četrtek, 9. novembra, ob 19. uri na VISOKEM v združnem domu, na PRIMSKOVEM v združnem domu in v PREDOŠLJAH v osnovni šoli.

V nedeljo, 12. novembra, ob 7. uri bo zbor v NAKLEM v združnem domu, ob 8. uri v PODBREZJAH v kulturnem domu, ob 10. uri pa v DUPLAJAH pri Klančniku, na KOKRICI v kulturnem domu,

v GORIČAH v združnem domu in na TRSTENIKU v združnem domu.

Občinska konferenca socialistične zveze v Kranju vabi vse kmečke zavarovance, da se zborov udeležijo. A.Z.

Skrajni čas je že

»Na srečo kmetje ne hodimo laj dosti k zdravnikom. Ni časa. Delo počaka in slerni dan, ko se ne posvetiš kmetijskim opravilom, je treba nadoknadišti. Jaz na primer nimam prostih sobot, poleti nimam časa misliti na dopust na morju. Moje more je so polje in delo na njem. No in prav zato mislim, da bi bil že skrajni čas in poštano, da tudi kmetovalci po stanemo izenačeni pri pravilih o zdravstvenem varstvu.«

Tako mi je pripovedoval 46-letni Jože Lokar, kmetovalec z Rupe pri Kranju, ko sem ga poprašal, kaj meni o predlagani združitvi skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov.

Rojen je bil na Rupi in doma so bili štirje otroci. Dve sestri je imel in mlajšega brata. »Brat je študiral, zato je oče rekel: 'Eden mora ostati pri hiši'. Vedel sem, da nimam druge izbire in po vojni, ko sem prišel od vojakov, sem se lotil kmetovanja.

Žal, da sem se takrat odločil za to, mi doslej še ni bilo. Nič kolikokrat pa pomislil, kako drugače bi lahko živel in šel skozi življenje, če bi se odločil za drugačen po-

klic. Mislim, da danes mladi dobro premislijo, preden se odločijo za kmetijo. Poleti je velikokrat ura polnoči, ko še vedno moraš delati, zutraj pa se delo začne, ko sonce leže gor. Toda kaj pomaga? Kam pa bi prišli, če ne bi bilo kmetovalcev? Kako pa bi se potem vsi preživeli. Ko takole razmišljam, mislim, da bi našemu kmetovalcu moral bolj pomagati (to so zunaj v svetu že spoznali). Zato tudi menim, da bi združitev obeh zdravstvenih skupnosti pripomogla, da bi v prihodnje laže resnejše obravnavali razvoj kmetijstva pri nas in omogočili pogoje, da se bodo tudi mladi začeli odločati za kmetijstvo.«

Jože Lokar

Izpiti rezervnih vojaških starešin

Občinski odbor zveze rezervnih vojaških starešin je prejšnji teden od petka do nedelje organiziral orientacijske pohode, na katerih so rezervni vojaški starešine opravljali izpite. Streljali so s polavtomatsko puško, s pomočjo kompasa so prehodili dva kilometra dolgo pot, reševali so topografske in kartografske značke ter odgovarjali na vprašanja o taktično-tehničnih lastnostih posameznih okrožij.

Proge, kjer so opravljali izpite, so bile v Stražišču, Struževem in Preddvoru. Od 1225 povabljenih rezervnih vojaških starešin, je opravilo dolžnost 927 ali 76 odstotkov. Uspešno je opravilo izpit 98,5 odstotka vseh častnikov in 90 odstotkov podčastnikov. Vsem tem bodo priznali šest dni vojaških vaj. Za tiste, ki niso prišli na izpite oziroma jih niso opravili uspešno, pa bo občinski odbor tovrstne izpite ponovil: če bo le vreme ugodno.

Predstavniki občinskega odbora zveze rezervnih vojaških starešin so povedali, da je bil ta način opravljanja izpitov zelo uspešen in bodo zato z njimi nadaljevali tudi v prihodnje. Vsi sodelujoči so kljub slabemu vremenu pokazali veliko mero pozitivnosti. Da so izpiti potekali nemoteno, pa sta veliko

pripomogli tudi krajevni organizaciji zveze rezervnih vojaških starešin v Stražišču in v Preddvoru.

Občinski odbor se zahvaljuje štabu partizanskih enot v Kranju, ki je preskrbel orožje, občinskemu odboru ZRSV VIČ-Rudnik pa za izposojene kompase.

A.Z.

Dopolnjen program

Na konferenci občinske organizacije SZDL v Tržiču so sprejeli kratkoročni program dela organizacije do konca leta. Program so na sami konferenci dopolnili z nekaterimi najaktualnejšimi nalogami. Tako bodo občinsko volilno komisijo okreplili s predstavniki sindikata, v delovnih organizacijah pa bodo osnovali posebne komisije za uresničevanje delegatskih odnosov in za stalno spremeljanje kadrovskih politike. Prav tako bo treba v okviru občine rešiti vprašanje raznih jav-

nih razprav in njihovih organizatorjev. Doslej je bila edini nosilec vseh javnih razprav organizacija SZDL. Na konferenci so se prav tako dogovorili, da bodo tudi organizacije SZDL obravnavale pismo predsednika Tita ter temeljito ocenile svoje preteklo delo. Novost v delovnem programu občinske konference SZDL v Tržiču je tudi organizacija razprave o položaju telesne kulture v občini.

»Če bo prišlo do združitve zavarovanja in izenačenja pravic, če se bodo tudi druge razmere v kmetijstvu uredile in če bodo čez čas tudi pokojne kmetov večje, potem upam, da bom tudi na stara leta imel kakšno uro počitka. Pa ne le to. Če se bomo resno lotili nadaljnega razvoja kmetijstva pri nas in zagotovili ustrezne pogoje, sem prepričan, da bomo uredili razmere v celotnem gospodarstvu.«

A.Zalar

-jk

»Pomanjkanje delavcev«

V članku »Pomanjkanje delavcev« (ali *Kdo bo koga*), objavljenem 25. 10. 1972 v *Glasu*, so nekatera dejstva prikazana tako in podkrepljena s takšnimi namigi, da smo dolžni pojasniti sledče:

Dne 12. 10. 1972 so nas iz Tekstilindusa telefonično obvestili, da so nekateri njihovi delavci dobili od nas pismeno vabilo za vstop v delovno razmerje. Ker vodstvo našega podjetja o stvari ni ničesar vedelo, je začelo stvar takoj razčiščevati. Ugotovilo je, da je vodja kadrovskega oddelka M. Kovač poslal vabila štirinajstim delavkam Tekstilindusa in da se o tem ni z nikomer posvetoval in od nikogar dobil dovoljenja. Zaradi tega smo začeli takoj ukrepati in je tovariš M. Kovač še tega dne podal natančno pismo izjavo, kako je do teh vabil prišlo.

Iz tega njegovega pismenega pojasnila pa izhaja, da ga je lelos pomladni poklicni direktor kadrovskega sektorja Tekstilindusa tovariš Tine Rojina in mu sporočil, da bodo v njihovi predilnici ukinili nočno izmeno in bo zato ostalo približno 130 delavk in delavcev brez dela. Tovariš Rojina ga je prosil, naj v okviru naših možnosti pomagamo rešiti ta problem in sta se dogovorila, da bo Gorenjska predilnica zaposlila predvsem tiste odvečne delavce Tekstilindusa, ki stanujejo med Kranjem in Škofjo Loko. Tovariš M. Kovač je dobil spisek delavk Tekstilindusa, stanujocih na tem področju in sta ga s tovarišem T. Rojino skupaj obravnavala in iskala rešitev. Tovariš Rojina je takrat tudi zagotovil, da bo on sam obvestil delavke s tega območja o tem, da bodo lahko dobole delo v Gorenjski predilnici. Tovariš M. Kovač je o tem razgovoru obvestil tudi Zavod za zaposlovanje Kranj, ki se je s takim načinom reševanja tega problema strinjal pod pogojem, da bodo s tem soglasni tudi prizadeti delavci. Na osnovi tega razgovora je tovariš M. Kovač sicer nekoliko pozno poslal štirinajstim delavkam, ki stanujejo v Žabnici in okolici, sporavila. Njegov osnovni motiv je bil, ustreči prošnji tovariša T. Rojine, ker ni vedel, da se je situacija v tem pogledu v Tekstilindusu spremenila. To uslugo pa je naredil na način, ki ga mi tudi odklanjam.

Ko je bilo vse to ugotovljeno, smo poslali Tekstilindusu že 13. 10. 1972 pismo obrazložitev primera, v kateri je bilo izrecno poudarjeno, da je vabilo stvar ene osebe, da tako vabilo ni v skladu z našo prakso in bomo zato ustrezeno ukrepali, prosili pa smo tudi, naj vodstvo Tekstilindusa obvesti vse zainteresirane organe v podjetju o naših ugotovitvah in o našem stališču.

Po vsem tem nismo pričakovali, da bodo nekateri v Tekstilindusu zadevo tako zelo napihovali in ji skušali dati dimenzije, ki jih resnično nima, zlasti ker bi se tovariš T. Rojina tudi moral spomniti, da se je vsa stvar začela na njegovo iniciativu. Nam taka vabila res niso prav nič potrebna in jih tovariš M. Kovač tudi ni poslal zaradi naše potrebe, temveč zaradi spomladanske iniciative tovariša T. Rojine.

Glede nekaterih namigovanj in nasvetov, ki so v članku, pa moramo pojasniti, da ta vprašanja rešujemo natanko tako, kot nam skuša pisec članka svetovati. Vsako leto izobražujemo in štipendiramo več ljudi. Za reševanje stanovanjskih problemov dajemo letno 25–30 delavcem kredite. Poleg tistih stanovanj, ki jih lahko redno kupimo v Škofji Loki, to je kakih 10 na leto, smo tukaj pred začetkom gradnje dveh stanovanjskih blokov, namenjenih izključno našim proizvodnim delavcem. V zadnjih letih tudi stalno razširjamo kapacitete za letovanje. Za vse izmene imamo organiziran brezplačen topel obrok. O kakšnem umetnem dviganju osebnih dohodkov pri nas ni govora, ker delimo precej manj osebnih dohodkov, kot pa bi jih po samoupravnem sporazumu lahko delili glede na našo produktivnost in akumulacijo. Res pa je, da so prizadevanja našega kolektiva rodila take sadove, da kljub opisani politiki delitve lahko izplačujemo osebne dohodke, ki so precej nad višino osebnih dohodkov večine drugih tekstilnih podjetij, pa čeprav le-ta glede na svoje rezultate delijo precej več kot mi. Če smo z dobrim gospodarjenjem dosegli to, da imamo povprečni osebni dohodek med 190.000 S din in 200.000 S din, če smo osebne dohodek izpod 130.000 S din praktično odpravili, če proizvodne delavke pri nekaterih težjih delih v rednem delovnem času lahko zaslužijo precej preko 200.000 S din, smo na to samo ponosni in mislimo, da tako stanje ne zaslubi neumestnih namigov, saj ni nikjer zapisano, da morajo ravno tekstilni delavci imeti vedno in povsod najnižje osebne dohodke.

Če bi tisti tovariši iz Tekstilindusa, ki sedaj trošijo toliko energije za razplovanje opisanega primera že leta nazaj z isto množico reševali bistvene probleme svojega podjetja, bi najbrž njihovi rezultati ne bili drugačni od naših in jih tudi spodbujajo ene osebe ne bi toliko zaposloval.

Predsednik delavskoga sveta
Gorenjske predilnice
Škofja Loka
Edvard Lesjak

Novi proizvodni prostori žirovske Etikete

108-članski kolektiv žirovske Etikete se bo v kratkem preselil v nove proizvodne prostore — Celotna investicija znaša 4 milijone dinarjev

»Naše podjetje je imelo doslej proizvodne prostore kar na desetih krajih v Zireh. Zato smo si že pred tremi leti zadali zahtevno nalogu: adaptirati in razširiti staro stavbo ob žirovski lekarniški postaji ali pa zgraditi novo proizvodno halo. Po mnogih razpravah smo se odločili za gradnjo popolnoma novih prostorov v žirovskem industrijskem predelu,« mi je pred dnevi pripovedoval direktor žirovske Etikete Janko Zubukovec.

»Na podlagi lanskog leta izdelanega elaborata nam je bila Ljubljanska banka v najkrajšem času pripravljena odobriti 1.270.000 dinarjev kredita za dobo petih let, iz skладa skupnih rezerv občine Škofja Loka pa smo za dobo dveh let prejeli 500.000 dinarjev posojila. Celotna investicija v novo halo s površino 1300 kvadratnih metrov z urejenimi sanitarnimi napravami in inštalacijami bo znala 4 milijone dinarjev. Prezvez novih prostorov je predviden za konec novembra, decembra bo v njih nameščena strojna oprema, prve dni januarja, verjetno ob občinskem prazniku, pa bo stekla redna proizvodnja.«

V novi proizvodni hali bo potekala priprava dela, sama proizvodnja, urejena pa bo tudi soba za razdeljevanje

toplih obrokov. Uprava, komercialna služba in računovodstvo bo nekaj časa ostalo še v starji stavbi.

»Trenutno imamo zaposlenih 108 delavcev,« je povedal direktor Janko Zubukovec. »Po predvidevanjih naj bi podjetje v prihodnje zaposlovalo največ do 130 ljudi, kar pomeni, da bomo že čez kaka tri ali štiri leta morali misljiti na prizidek ob novi hali. Ko govorimo o kadrovski stavbi, moramo biti kar zadovoljni. Imamo več štipendistov srednjih in na višjih ter visokih šolah, precej naših delavcev pa študira tudi izredno. Letos smo že zeli štipendirati štiri učence, ki so junija končali žirovsko osmiletko, vendar smo dobili le enega. Menim, da je s takim pridobivanjem kadrov treba nadaljevati.«

Etiketa je v precejšnji meri vezana tudi na uvoz repromateriala.

»Prisiljeni smo uvažati 50 do 60 odstotkov repromateriala. Predvsem gre tu za papir za samolepilne etikete, barve, pripadajoče kemikalije in filme. Težave pri uvozu? Kot člani poslovne združenja v Beogradu prejemamo določeno devizno kvoto, vendar pa moramo, ker kupujemo z dinarji, dolarje preplačevati.«

J. Govekar

Jesenški kmetje o problemih kmetijstva

V četrtek, 2. novembra, je bil v sejni sobi skupščine občine Jesenice sestanek vseh kmetijskih proizvajalcev v občini. Sestanek, na katerem so govorili o pripravah in poteku referendumu o združitvi skupnosti delavskega in kmečkega zavarovanja.

Vsi so se strinjali, da sekcijska za vprašanja kmetijstva organizira v prihodnje več takih sestankov, na katerih bi poskušali reševati najbolj pereče probleme na področju kmetijstva. Tudi predloge zakonskih predpisov, o katerih so deloma govorili že na zadnjem sestanku. Govorili so namreč o tezah za izdajo zakona o kmetijskih zemljiščih, tezah za izdajo zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in posebnih kmetijskih gospodarstev.

D. S.

ta teden

Pomoč mladim

Ker je na njivah kmetijskega kombinata Beograd še 5000 hektarov neobjeve koriuze, je mestni komite zvezze mladine Beograda pozval vse mlade Beograjdane, naj pridejo pomagati delavcem kmetijskega kombinata.

Ugodno

Ugodna gibanja v zunanjetrgovinski menjavi se bodo nadaljevala do konca leta, kar bo skupaj z večjimi deviznimi rezervami omogočilo, da prihodnje leto preidemo k uresničevanju sproščanja deviznega in zunanjetrgovinskega sistema, sta povedala zvezni sekretar za zunajtrgovino in njegov pomočnik.

533 milijonov dolarjev

Naši delavci, ki so zaposleni v tujini, so od januarja do avgusta nakazali domov 533 milijonov dolarjev. Prenekateri pa prihranke še vedno nalažajo v tujini, čeprav dobivajo do dve tretjini manjše obresti. To je posledica pisanja tujega tiska. Bančniki bi morali delavce obvestiti, da je v Jugoslaviji pravna varnost hraničnih vlog zagotovljena z zakonom.

Za 11,7 odstotka

Investicije v osnovna sredstva so bile v letošnjih devetih mesecih v Jugoslaviji za 11,7 odstotka več kot lani ta čas. Najbolj so se povečale v Bosni in Hercegovini — za 33,5 odstotka, sledi pa Slovenija s 13,5 odstotka.

Politični problem

Kljub sodbi čavnega razsodišča gospodarske zbornice Jugoslavije ni prišlo do sporazuma glede prevoza železove rude od Bakra do Linza. Zato so se člani delavskega sveta ZZTP v Ljubljani dogovorili, da bodo o tem seznanili vse družbenopolitične organe in organizacije v republiku.

Spet dražji papir?

Po sporazumu, ki ga sklepajo proizvajalci in porabniki roto papirja, naj bi se le-te podražil za 11 odstotkov, celulozni za 19 in brezlesni papir za 15 odstotkov. Podražitev utemeljuje z visokimi cenami surovin, ki vplivajo na ceno končnih izdelkov. To predvsem velja za roto papir, saj so njegove cene za okrog 14 odstotkov pri kilogramu pod paritetu uvozno-izvoznih cen.

Prešernovo gledališče začenja s komedijo

Po gostovanju v Novi Gorici, Doberdobi in Stari Gorici v dneh od 3. do 5. novembra s predstavo »Za narodov blagor«, ki datira še iz prejšnje sezone, bo Prešernovo gledališče za začetek nove sezone uprizorilo komedijo Eugèna Labicha »FLORENTINSKI SLAMNIK«, in sicer v torek, 7. novembra, ob 19.30.

Treba je poudariti, da je to v vseh smislih zabavno in

sproščajočo komedijo režiral Marjan Belina, ki je originalno dramsko predlogo izpred 120 let prestavil v naše okolje in naš polpretekli čas. Na videz povsem brezobvezna zgodba opremljena z brezštevilnimi, pravzaprav že kar »norimi« zapleti na videz ne more zadovoljiti tistega gledališkega poslanstva, ki naj ga vsakršna predstava přinaša s svojo izpovedjo. Res

pa je — in velik uspeh tega avtorja prav v zadnjem času to potrjuje — da ne gre v gledališču prezreti nekega zelo važnega poslanstva, ki se mu je med drugimi predal tudi Labiche z vsem svojim zelo obsežnim opusom. To poslanstvo je smeh, tisti vseodpuščajoči in povsem sproščeni smeh, ki gledalce druži v povsem enotno skupino ljudi, kjer ta skupina reagira kot en sam človek, kjer ni prostora za moralne ali socialne ter filozofske diferencijske, ampak le za zdrževalni občutek življenjskega razumevanja in radosti.

Vsi sodelavci od režiserja do scenografa Saše Kumpa, kostumografa Marije Kobiljeve ter igralcev: Tine Oman, Biba in Vlado Uršič, Ljubica Mitkovski, Zvone Kozina, Marjeta Rutar, Cveto Sever, Jože Vunšek, Janez Dolinar, Milla Valenčič, Mirko Cegnar in Irena Šiling — upaj, da bo avtorjev namen dosegla tudi predstava: mnogo okusne zabave in sproščenega užitka.

Komisija za družbenopolitične odnose in idejne probleme pri občinski konferenci ZKS Tržič je v četrtek, 19. oktobra, sklical posvet o stanju kulture v občini. Posvetova so se udeležili vsi odgovorni, ki delujejo na področju kulture in jo tudi usmerjajo.

Pred leti je bilo v občini izredno bogato kulturno življenje, ki pa je iz leta v leto bolj nazadovalo. Zadnje ugotovitve pa so pokazale, da kulturna dejavnost stagnira. Ker je najbolj kritično stanje na področju amaterske kulturne dejavnosti, so se osredotočili predvsem na to področje.

V letu 1972 je bilo amaterski kulturni dejavnosti dodeljenih 101.880 dinarjev, od tega zneska pa je bilo porabljeno za samo dejavnost 77.250 dinarjev, ostalo pa se je potrošilo za razne preureditve prostorov in opremo. S temi sredstvi so kulturne amaterske dejavnosti precej nad povprečjem Gorenjske.

-jp

Muzej dobro obiskan

Grad Goričane postaja iz dneva v dan prijetnejše shajališče prijateljev umetnosti. Ugodna lega in dobre prometne zveze omogočajo številnim obiskovalcem ogled zanimivih muzejskih zbirk iz vzhodne Azije in Afrike. Posebno

pozornost obiskovalcev pa je vzbudila občasnata razstava »Oblačila Afričanov južno od Sahare«, ki nazorno prikazuje oblačenje v predindustrijski dobi in v dobi, ko se je v teh deželah razširil islam.

-fr

Nova knjižica Čufarjeve male knjižnice

Pri kulturno-umetniškem klubu Tone Čufar na Jesenicah zelo uspešno nadaljujejo s svojo založniško dejavnostjo. Potem, ko so izdali Čufarjevo povest Tovarna in Savinškove pesmi Poredni smeh, je izšla knjižica črtic javorniškega literata Viktor-

ja Gregorača pod naslovom Razmerja. V njej je 15 Gregoračevih črtic ter 11 njegovih slik. Uvodno besedo je napisal Emil Cesar, ki je črtice tudi zbral in uredil, v knjižici pa s Septembrskimi elegijami 1941 sodeluje tudi Miha Klinar.

D. S.

V ospredju vsebinska vprašanja

Skupščina kranjske kulturne skupnosti se je v četrtek po več kot polletnem odmoru sestala na svoji 13. seji. Med drugim je obravnavala predračun potrebnih sredstev za kulturno dejavnost v občini v letu 1973. Ugotovila je, da bodo tudi v prihodnjem letu potrebe večje od razpoložljivih sredstev, čeprav le-ta ne bodo majhna, saj bodo znašala predvidoma 7.771.000 din ali 36 odstotkov več kot so predvidena za letos. S tem bodo poklicne in amaterske kulturne ustanove in društva lahko opravljala s programi začrtano dejavnost, še naprej pa bo spričo velikih potreb na tesnem investicijska dejavnost. Ob tej točki dnevnega reda se je razvila tehtna razprava o vsebinskih vprašanjih kulture v naši občini. Ugotovljeno je bilo, da na mnogih področjih ni dovolj čutiti skrb družbenih organov upravljanja, družbenopolitičnih organizacij in vodstev posameznih kulturnih ustanov za idejno vsebino kulturnega udejstvovanja.

Skupščina je naložila vsem kulturnim ustanovam in drugim porabnikom družbenih sredstev na področju kulture, da v letnih poročilih temeljito obdelajo vsebinsko problematiko svojega delovanja. Strokovni centri, ki obstajajo v okviru kulturne skupnosti za posamezna področja (glasbeno, gledališko, muzejsko-spomeniško in drugo), morajo določiti temeljne principje programske politike in poskrbeti, da se bodo ti principi tudi urešnjevali. Člani skupščine so takšno konkretno obravnavo vsebinskih problemov kulture v naši občini, potrebitno in tudi mogoče, da se razprave v skupščini kulturne skupnosti in v njenih organih v večji meri kot doslej posvetijo prav vsebinskim problemom.

T.M.

Občni zbor Kluba škofjeloških študentov

V petek zvečer je bil v Škofji Loki redni letni občni zbor Kluba škofjeloških študentov, ki vključuje vse redne študente s področja Škofje Loke in okolice. Na njem se je zbralo okrog štirideset članov.

Ob pregledu dela v preteklem letu so študentje ugotovili, da je za še uspešnejše delo kluba glavna ovira prostor, ki ga klub številnim prošnjam v zadnjih letih še vedno niso uspeli dobiti. Drug problem pa je premajhno zanimanje delovnih organizacij za klub in študente sploh. Podjetja klubu skorajda ne dajejo nobene denarne podpore, štipendij pa je izredno malo in še tiste dodeljene so zelo nizke. In prav pogovor o štipendirjanju je bila osrednja točka na petkovem občnem zboru. Ugotovitev, da mnogo škofjeloščanov prav zaradi štipendij zapušča delovne organizacije v tej občini in odhaja drugam, tja, kjer je štipendij več in so višje, gotovo ni razveseljiva.

Za primer je eden od udeležencev občnega zборa navedel celo eno od vodilnih tovarn v škofjeloški občini, ki ima vsega devet štipendistov, štipendije pa so v resnici precej podobne miloščini. Zaradi štipendirjanja socijalno šibkih študentov je skupščini občine Škofja Loka prav gotovo treba dati vso podporo, je bilo rečeno, vendar pa bi veljalo pomisliti,

ti, da tudi mnogi, ki sicer ne spadajo med socialno šibke, brez štipendije ne morejo študirati.

Ko so se pogovarjali o delu v prihodnjem letu, so škofjeloški študentje menili, da morajo v najkrajšem času obiskati nekatere delovne organizacije in z njimi vzpostavili čim tesnejše stike. Klub naj bi v prihodnje svojim članom posredoval honorarne zaposlitve, postal naj bi nekak študentski servis, kar pomeni, da bo treba čim-

prej dobiti klubski prostor. Še v tem mesecu bo veliko dela s pripravami že tradicionalnega brucovanja, elitne pireeditve škofjeloških študentov, ki bo tokrat v soboto, 25. novembra, v prostorih TVD Partizan v Škofji Loki. Sicer pa imajo študentje v načrtu za prihodnje leto še več izletov, pohodov in družbenih srečanj.

Za novega predsednika Kluba škofjeloških študentov je bil izvoljen Ivo Berič.

J. Govekar

Slavje v Sori

V nedeljo je bila v Sori velika slovesnost ob otvoritvi novega doma občanov in 100-letnici osnovne šole. Klub deževnemu vremenu se je zbralo precejšnje število domačinov; med gosti pa so bili tudi predstavniki krajevne skupnosti Klanja iz Reke.

Po uvodnem nagovoru Antona Šušteršiča, ki je orisal dolgoletne napore vačanov, ki so obo pomoči delovnih organizacij in občinske skupščine uspeli dograditi dom, v katerem je trgovina, gostišče, kegljišče, dvorana, telovadnica in klubski prostori, je besedil povzel predstavnik zveze borcev Jaka Gaber. Orisal je delovanje domačinov — partizanov in predlagal naj bo dom posvečen

vsem padlim partizanom. Spominsko ploščo na čelnih strani doma je odkril predsednik občinske skupščine Ljubljana-Siška prof. Danilo Sbrizaj.

Slavje se je nadaljevalo pred osnovno šolo Avgusta Barleta. Po nagovoru o 100-letnici je sledil krajski kulturni program, v katerem so sodelovali učenci osnovne šole Sora, godba na pihala iz Medvod, pevski zbor KUD Oton Zupančič Sora in pevski zbor osnovne šole Franca Borkovca iz Preske. Prvoborcu Avgusto Barletu so odkrili doprsni kip, slavje pa je sklenil mešani pevski zbor, ki je skupaj z godbo na pihala izvedel pesem Lepo je v naši domovini biti mlad.

-fr

Presenečenje po 60 letih

Burjeva Katra z Bleda, ki bo ta mesec stara 93 let, je po 60 letih z 72-letnim sinom Jakobom spet obiskala Bled.

V torek so jo v Mlinem, kjer živi pri nečaku, obiskali predstavniki blejskih turističnih delavcev. Do četrtega, ko je odpotovala s sinom Jakobom spet nazaj v Cleveland, je bila najstarejša prebivalka Bleda. Sicer pa je Katarina Plemel, ki se je pred poroko pisala Mandelc, najstarejša Blejčanka.

»Mož je šel 1907. leta v Ameriko, jaz pa sem šla za njim šest let po tem. Prva leta je bilo težko. Šele ko sta mož in sin dobila stalno službo pri železnici, smo si malo opomogli. Devet otrok sem imela in danes jih živi še pet.«

Ko je bila Katarina stara 12 let, je že vozila pletno na blejski otok. Takrat so bile pletnice precej večje. V njih je bilo prostora za 35 potnikov. Vozili pa so jih iz Mlinega, ker je bil takrat tam turistični center Bleda.

»Spominjam se, da je bil takrat na Bledu Malnarjev

Vandalsko početje v Kranju?

Pred nekaj dnevi so pred kinom Storžič spet postavili javno telefonsko govorilnico. Že po nekaj dneh je nedokazano razkrito na govorilnici. Podobno so na pošti namestili nov telefonski aparat, ki pa je bil po nekaj dneh razdeljan z nožem. Sprašujemo se, kako je mogoče, da celo telefon v poslopiju PTT podjetja niso več varni pred nezanimimi zlikovci. — ab

Svet brez bleščic

Pred dobrim letom je odjeknila vest o sedemletnem dečku iz Beograda, ki je umrl zaradi udarcev nekaj let starejših vrsnikov. Umrl zato, ker jim ni plačal zahtevanega novega dinarja za prosto pot v solo in igro na ulici.

Na dogodek smo pozabili. V prepričanju, da živimo v malem mestu, kjer otroci se niso prepričeni samim sebi in ulici in ni možnosti za zbiranje in nastajanje pobalinskih trolip. Toda, žal, takšni in podobni zgledi kaj hitro najdejo posnelce.

Pred dnevi je naš kratkohlačnik, ki obiskuje prvi razred, zamenjal tisočaka, namenjenega za hranilnik, v dinarje. Na vprašanje, zakaj je to storil, je namesto odgovora zajokal. Šele po dolgem prigojanju je ves prestrašen povedal, da mora vedno kadar ga sreča, dati Bobiju dinar, sicer ga tepe. On in še nekatere drugi fantje, za katere ni vedel povedati imena, »Nikomur ne sem povedit, je pristavljal, »niti tebi niti tovariši v šoli. Če bodo zvedeli, da sem jih izdal, so za-

grozili, da me bodo kar s palico.«

Zakaj naj bi plačal dinar? Zato, da se lahko igra na dvorišču in neovirano hoditi v šolo.

Torej se je tudi na Zlatem polju pri Kranju po zgledu predmetij velikih mest zbrala skupina dečkov med desetimi in dvanajstimi leti in začela »nadzorovati« otroke v svoji ulici. Vsak je začel pobirati davek pred svojim blokom. Nazadnje so praznili tudi denarnice otrokom, ki so jih starši poslali po kruh ali mleko. Denar so porabil za obiskovanje kina, za slasčice, za postavljanje pred sošolci.

Obiskala sem Bobijevo mamo. On je »skrel« na našega sina. Silno se je začudila in ni verjela, da bi njen edinček počenjal kaj takšnega. »Saj nismo nobeni režezi, denarja mu damo toliko kot ga potrebuje. In vse mu kupimo, kar želi! Da bi se premalo brigali za njegovo vzgojo? Če hočemo živeti, morava z možem dosti delati in ob vsem tem naj gledam še na sleherni korak otroka? Saj je že dovolj velik!«

93-letna Burjeva Katra in 72-letni sin Jakob. — Foto: A. Žalar

Pogovor z Anico Eizjak

»Popotovanja mi veliko pomenijo«

V tistem kratkem odmerjenem času, kolikor sva se z Anico Bizjakovo iz Kranja pogovarjali, pa si vendarle veliko povedali, mi je ostalo v spominu predvsem dvoje: njena velika želja po vsem novem, nepoznamem in pa sposobnost, da to svojo željo uskladi s svojimi možnostmi, časom, denarjem in pa družino.

Bralci Glasu so njeni ime že večkrat lahko prebrali ob potopisih s Kanarskih otokov in iz Rusije. Pozoren bralec je lahko opazil, da je avtorica svoje popotne vtise dopolnjevala s podatki in tako skušala predstaviti najbolj celovito podobo dežele, ki jo je lahko spoznala na kratkem izletu.

● Kaj vam pomeni potovanje?

»Morda bi bila beseda »koniček« kar pravščina. Že od nekdaj sva z možem radu potovala, vendar pa imam možnost videti druge daljne dežele še zadnja leta. Odločam se med agencijami, ki pripravljajo različna potovanja, ne nazadnje pa je potovanje odvisno tudi od denarja in pa seveda, če se družina strinja, da gospodinje teden dni ali celo več ne bo doma.«

● Ali si o vsakem potovanju zapišete vtise?

»Vedno. Nekateri si na potovanju lahko kupijo spominske, jaz pa zbiram vtise, sprašujem vodnike, doma kasneje prebiram knjige in potovanje znova doživljjam. Skratka, skušam si ustvariti kar najbolj celovito podobo dežele, kjer sem bila le nekaj kratkih dni. Potem enostavno čutim, da moram vse to napisati — če je to tudi za časopis — ni tako pomembno. Marsikaj napišem samo zase in shranim v predal. Tak je pač moj način zbiranja vtipov. Za druge je morda potovanje le priložnost za nakup ali da pač nekako preganjajo čas, zame pa pomeni potovanje spoznavanje novega, neznanega, pomeni mi tisto trajno vrednost, ki mi je nihče tudi vzeti ne more.«

● In kam bi še radi šli?

»Kar najdlje. Za potovanja mora biti človek tudi zdrav. Spominjam se starejših potnikov na Kanarskih otokih, ki sta jih hitro menjavanje mraza in vročine zelo prizadela. Ko je človek starejši, mora pač izbirati le kratka potovanja in ne predaleč. Za-

to se mi zdi potrebno, da zdaj, ko sem še pri takem zdravju, vidim kar najbolj oddaljene kotičke sveta. Zelo me letos mika Sibirija. Zdi se mi, da sem še tako malo videla. Tudi jezik je treba znati, da se lahko s kom pogovorite. Zdaj sem se začela učiti angleščine. Kar med kuhanjem doma si navijam ploščo, da je ves čas pač kar najbolj izkoriscen. To ponavljam tudi svoji hčerki, naj namreč nikoli ne dovoli, da bi ji ure dneva tekle kar tja v dan in da ne bo šele ka-

sneje, ko bo starejša, spoznala, da je mimo čas, ko bi zlahkoto in brez truda zajela vsa znanja in spoznanja tega sveta — del tega, zaradi česar pravimo, da je vredno živeti.«

● Imate razen popotovanje še kako drobno veselje?

»Da, to je risanje. Rišem pa le v svojo zabavo. In pa pisane seveda. To me je mogočo že od nekdaj. L.M.«

Tisto, kar se je nekaj časa bolj ali manj utemeljeno govorilo, in o čemer je obširno poročal svetovni tisk, da je namreč sporazum o končanju vojne v Vietnamu skoraj že resničnost, je dobito svojo potrditev minuli teden, ko so v Hanoju nenačoma objavili zgodovino pogajanji v zadnjem obdobju in tekst sporazuma med Združenimi državami Amerike ter Demokratično republiko Vietnam. Sprva je bilo zaradi nepopolnih informacij videti, da je sporazum že dosežen in podpisani in torej vojne tudi dejansko konec, toda kasneje se je izkazalo, da gre zgolj za poskus Hanoja, da bi s pritiskom svetovnega javnega mnenja izsilil od Američanov podpis sporazuma. Hanoi je namreč uradno sporočil, da se je z Washingtonom (kajpak gre za tajna pogajanja med Kissingerjem in Le Duc Thojem) dogovorili o vseh podrobnostih sporazuma o prenehanju vojne in da je treba sedaj ta sporazum samo še podpisati in uveljaviti. Toda Američani doslej niso pristali na podpis sporazuma z izgovorom, da morajo urediti še nekatere

Zaplet okoli sporazuma

malenkosti — predvsem pritiski saigonskega predsednika Thieja, naj pristane na določila sporazuma. Thie se temu še vedno upira in tako kajpak še vedno tudi ni podpisa ameriškega in severno-vietnamskega zunanjega ministra na listini, ki bi pomenila prenehanje drame v Vietnamu. Po zadnjih novicah naj bi Kissinger obnovil pogajanja s predstavniki Severnega Vietnama že konec tega teda, kar pomeni da podpis tudi v najboljšem primeru še ne moremo pričakovati pred tem — čeprav je bilo sicer slišati v nekaterih krogih, da bodo podpisali sporazum vendarle še ta teden. Kakorkoli že, dejstvo je, da se je stvar nenačoma zapletla in da se bo vojna v Vietnamu nadaljevala — čeprav vse kaže, da bi se lahko že končala. In prav v teh dneh prihaja z bojišč v Južnem Vietnamu poročila o vedno srditejših bojih. Čete osvobodilne fronte napadajo na vseh področjih in skoraj

gotovo je tudi to ena izmed oblik pritiska, s katero hočejo pokazati svojo moč in pa tudi prisiliti Thieja, naj popusti in pristane na sporazum. Pouk je v tem primeru več kot očiten: zakaj odlašate s podpisom sporazuma, ko pa je vendar jasno, da na bojišču nikakor ne morete zmagati? Po vsem tem bi veljalo nameniti še nekaj besed določilom sporazuma, ki sta ga dosegli Združene države Amerike in Severni Vietnam: sporazum med drugim navaja, da se bo južnovenetski ljudstvo o prihodnosti Južnega Vietnamu odločalo samo na popolnoma svobodnih in demokratičnih splošnih volitvah pod mednarodnim nadzorstvom. Zagotovljene bodo demokratične svoboščine ljudstva, upravni sestav, ki se bo imenoval svet nacionalne sprave in slike, sestavljen iz treh enakih delov, pa bo pomagal urešnitiči sporazum, ki ga bosta podpisali začasna revolucionarna vlada republike

Južnega Vietnamu in vlada republike Vietnam, ter organiziral splošne volitve. Probleme v zvezi z oboroženimi vietnamskimi silami v Južnem Vietnamu bosta obe vietnamski strani uredili v duhu nacionalne sprave in slike, enakopravnosti, medsebojnega spoštovanja, brez kakrškega vmešavanja od zunaj in v skladu s povojnim položajem. Obe strani bosta razpravljali o ukrepih za zmanjšanje vojaških potencialov na obeh straneh in za demobilizacijo vojakov. Obe južnovenetski strani bosta podpisali sporazum o notranjih južnovenetskih vprašanjih brž ko bo mogoče, in storili vse, da bi to dosegli v treh mesecih od dneva, ko bodo ustavljene sovražnosti. Američani bodo umaknili vse svoje enote, nasprotina stran pa se obvezuje, da bo izpuštila vse ameriške vojne ujetnike. Seveda bosta med seboj izmenjali vojne ujetnike tudi obe vietnamski strani. To je, čisto na kratko, bistvo

sporazuma, ki naj bi zagotovil prenehanje vojne in prelivanje krvi v Vietnamu. Podpisani bi moral biti že minuli mesec, se pravi oktober, vendar do tega ni prišlo zaradi izmikanja ameriške strani. V tem trenutku je čisto nemogoče napovedati, kdaj in kako se bo razpletla igra naprej. Očitno je, da je saigonski predsednik Thieu velika ovira za Američane, toda vprašanje je, če le-ti to oviro tudi sami v nekem smislu ne podpirajo. Nekateri namreč menijo, da za vlačevanje koristi v tem trenutku, tik pred ameriškim predsedniškim volitvami, predvsem Nixonu osebno, ki bo lahko na predvečer dramatično označil konec vojne ali pa si pridržal pravico, da ta konec nekaj kasneje skroji po svojem okusu in željah.

Vredno darilo

Predsednik ameriške petrolejske družbe Armand Hammer, star 74 let, je podaril leningrajski Eremitaži Goyeve slike vredno milijon dolarjev. Darilo naj bi bilo spomin na mlada leta, ki jih je kot zdravnik preživel v Sovjetski zvezi, kjer se je osebno spoznal tudi z Leninom.

Umetnine in dolgi prsti

V osmih mesecih letosnjega leta so tato odnesli iz 219 muzejev, galerij in zasebnih zbirk v raznih italijanskih krajih 3224 slike, kipov in drugih umetniških del.

Nenavadni gradbeni material

Beloruski arheologi so odkrili ostanke človeškega bivališča grajenega iz mamutovih kosti, ki so jih nekdanji prebivalci uporabljali za temelje in tudi za zidove. Uporabili so tudi štiri metre dolge mamutove okle. Starost teh hiš ocenjujejo na 23.000 let, kar pomeni, da gre za najstarejša znana človeška bivališča v vzhodni Evropi. V eni od stavb so raziskovalci našeli 385 kosti vsaj 95 mamutov. Te živali, ki so se množile počasi, so zaradi množičnega lova nanje kmalu izumreli.

Umetno oko

Profesor Willem Kolff, nizozemski zdravnik, ki je izdelal umeito ledvico, snuje neke vrste umeito oko. Naprava naj bi slepim omogočila, da bi neposredno z možgani raznavali vidne pojave, se pravi, da bi lahko odkrivali ovire na svoji poti in morda tudi prepoznavali obraze ljudi. Gre za drobne televizijske kamere skrite v večjih naočnikih, ki bi po elektrodah pošiljale svetlobne valove v možgane.

Siamski dvojčici v Valjevu

V valjevski bolnišnici je mlada mati iz okolice Osečine rodila dvojčici. To sicer ne bi bilo nič posebnega, če ne bi bili deklici rojeni kot siamski dvojčici, rasli sta bili s spodnjim delom prsnega koša in s trebuhom. Vendar pa sta deklici že čez nekaj ur umrli.

Tihotapski avtobus

Potem ko so prometni miličniki iz Postojne zaradi prometnega prekrška ustavili avtobus iz Bečuja, pol potnikov, so ga, ker je bil sumljiv, podrobnejše pregledali. V prtljažnikih avtobusa je bilo nekaj tisoč hlač »skavbojk«, majic in rut

v skupni vrednosti 200.000 din. Tihotapiro je vseh 50 potnikov. Domnevajo, da je tihotapski avtobus naložil blago v bližini Kopra, kamor so ga prej neznanci pripeljali iz Trsta.

Železniška nesreča

Na železniški postaji v Sisku je tovorni vlak trčil v diesel lokomotivo. V nesreči sta bila hudo ranjena dva železniška uslužbenca. Uničena je diesel lokomotiva, petnajst vagonov in nekaj železniških električnih naprav. Nesreča se je pripetila, ko je po še ne preverjenih vresteh, tovorni vlak zapeljal na postajo kljub rdeči luči.

Umrl izumitelj helikopterja

V 83. letu starosti je umrl Igor Sikorski, letalski pionir ruskega rodu, ki je že pred drugo svetovno vojno izdelal prvi uporabni helikopter. Sikorski je zelo obogatel, ko je delal za oboravljavo industrije v carski Rusiji. Leta 1919 je emigriral na zahod. V letalstvu je delal več kot 60 let, vrhunec pa je dosegel leta 1939 z izdelavo helikopterja.

Nestrupeni izpušni plini

Japonski znanstvenik Cutomo Kagia trdi, da je iznašel sistem za čiščenje izpušnih plinov na motornih vozilih. S posebno napravo se vbrizgal v motor mešanico kisika, alkohola in etra. Tako je mogoče občutno zmanjšati količino stруpenih plinov. Novo napravo so preizkusili na 50 taksih.

Drage slike

Na dražbi umetnin v New Yorku so dela sodobne umetnosti dosegla ceno kot še nikoli doslej. Tako so na primer kip Davida Smitha prodali za 80.000 dolarjev, sliko Marka Rothka pa za 70.000 dolarjev. Noheno delo abstraktnega ekspresionizma še ni bilo prodano za tolikšno ceno.

Letalska nesreča

V najhujši letalski nesreči zadnjih let v Franciji je izgubilo življenje 60 potnikov. Zrušilo se je štirimotočno turbopropelersko letalo. Razbitine letala so reševalci poiskali v hribih okoli Clermont Ferranda kakih tisoč metrov visoko.

Nesreča na žičnicu

Devet ljudi se je ubilo, ko sta v kraju Deux Alpes v dolini Isseere v Franciji trčili dve gon-

doli na novi žičnici. Nesreča se je zgodila, ker sta dve gondoli vozili druga proti drugi po istem kablu. Žičnica v Deux Alpes je prva te vrste v Evropi, kjer gondole poganjajo samostojni motorji. Ko se je nesreča pripetila, zavore niso delovali.

Predor pod morjem

Francoska vlada je sprejela program za zgraditev železniškega predora pod Rokavskim prelivom, ki naj bi bil dol 55 km. Predor naj bi bil doigran leta 1980. Končni postaji predora bosta v bližini Dovra na britanski strani in v bližini Calaisa na francoski strani.

Zamenjava potnikov za teroriste

Palestinski komandosi so nad Turčijo ugrabili boeing-727 družbe Lufthansa, da bi izsilili od Zah. Nemčije izpustitev treh udeležencev pokola v olimpijski vasi. Ugrabitelji so pilota letala, ki je bilo namenjeno v Carograd, prisili, da je pristalo v Zagreb, kjer so natočili gorivo, nato pa so odleteli proti Münchenu. Vendar niso prištali na münchenskem letališču, pač pa so po radijski zvezi sporočili direkciji Lufthanse, da bodo letalo s 13 potniki in 7 članimi posadke razstrelili, če ne bodo nemške oblasti spustile iz zaporov tri palestinske komandose, ki so sodelovali v zračnih dogodkih med letosnjko olimpiado. Zahodnonemška vlada je ugodila zahtevan ugrabiteljev. Komandose so se posebnim letalom prepeljali na zagrebško letališče. Tu je nekaj zatem pristalo tudi ugrabljeno letalo, naložilo tri palestinske komandose in nato poleteло proti Tripoliju. Potnike ugrabljenega letala so dan kasneje prepeljali do Rima.

Vsak dan 500 mrtvih

V prvih osmih mesecih je na zahodnonemških cestah vsak dan izgubilo življenje poprečno 500 ljudi, ranjenih pa je bilo po 1450 ljudi na dan. Čeprav je na nekaterih cestah hitrost omejena, se število nesreč še naprej zvišuje.

Nesreča helikopterja

Na vrhu Kanina, kjer bo na 2200 metrih višine zgornja postaja nove žičnice, je zgrmel v prepad helikopter. V nesreči sta umrli inž. Silvo Klemente in inž. Peter Berginc. Helikopter je letel iz Bovca v Kanin, tik pred pristankom pa je nenadoma začel izgubljati moč, tako da je zgrmel v prepad. Helikopter je zgorel.

KILIMANDŽARO »72«

Kranjski alpinisti in gorski reševalci praznujejo 25-letnico svojega delovanja. Obletnica se ujema tudi s 60 letnico Gorske reševalne službe pri Planinski zvezi Slovenije. V počastitev tega jubileja so se kranjski alpinisti odločili za odpravo v daljno pogorje vzhodne Afrike — na Kilimandžaro. Odprava je štela 16 članov alpinistov in gorskih reševalcev. V kronike odpravstva se bo zapisala predvsem zaradi prvič preplezane smeri v vzhodni steni Mawenzi in pa zato, ker sta bila v tej odpravi tudi dva predstavnika Jugoslovanske Ljudske armade. Odpravo so s prispevkvi omogočila podjetja širom po Sloveniji, glavni delež pa seveda nosilja kranjska. Pričujoči zapis je kratki izvleček iz dnevnika odprave.

PRVIČ PREKO RAVNIKA

Po dolgotrajnih iskanjih se vodji Francetu končno vendar ne posreči najti najboljšega ponudnika za polet v Nairobi. Ustreza nam tako glede našega ne preglobokega žepa, kot glede datuma. Francete nam sporoči datum odhoda:

»Potujemo z vlakom prek Ljubljane in Münchna v Frankfurt, od tam pa z letalom družbe Atlantis do Nairobi. Odhod letala je v soboto, 30. septembra, ob deseti uri s frankfurtskega letališča. Kranj bomo zapustili dan prej ob desetih. Dva dni pred odhodom mora biti vsa oprema in hrana pravljena in stehvana.«

Ko smo tehtali vreče z opremo, sem si moral priznati, da je odprava mini samo po dnevih trajanja, po teži opreme in številu članov pa je kar maksi, pa tudi naše želje o bodočih vzponih na neznanem hribu niso bile skromne. »Preplezati moramo novo smer v Mawenziju!« To je bil Francijev ukaz in hkrati naša velika želja.

Med utrujajočo vožnjo z vlakom proti Frankfurtu se tolazimo, da bo polet verjetno udobnejši in prijetnejši. Kako sem se motil!

Sedeži so tako na gosto postavljeni, da je celo za mojotniko postavo malo prostora. Le kako se godi šele Stanetul! Se vsa sreča, da sedim blizu okna in lahko opazujem pokrajino pod seboj. Kot bi trenil preletimo že zasnežene Alpe in se usmerimo prek Italije proti Sredozemlju. Po znoj popoldne nas ujame nekje nad Saharo, v mislih pa sem tedaj že v Nairobi. Bomo imeli težave na carini? Nas bo kdo z ambasadami čakan na letališču? Taka in podobna vprašanja se mi motijo po glavi. Razmišljanje prikine kapitanov glas, ki napoveduje prelet ekvatorja in ga tudij dokaže s prav neprijetnim zibanjem letala. Da nekoliko potolažimo vznemirjene želodce, nam takoj nato posrežejo peneče se vino in vsakemu podelijo potrdilo o preletu ravnika. Večina nas je prvič na južni polobli in svoje veselje in navdušenje izražamo s ploskanjem.

Na nairobijskem letališču so pokaže, da je bila moja bojanjen odveč. Med prvimi, ki se nam približajo, je predstavnik ambasade, pa tudi carinske formalnosti so hitro

tacija ob cesti dokaj pusta. Od sonca ožgana trava, grmičevje in redko, za vzhodno afriške visoke planote značilno drevje s širokimi krošnjami. Vidi se, da smo sredi sušne dobe, ki traja nekako od junija do oktobra in od januarja do marca. Kljub začetku poletja na soncu ni prevoč. Poprečne dnevne temperature v okolici Nairobija tudi ob najhujši vročini ne presežejo 28°C.

»Pazi! Poglej levo! Prosim, ustavi!« Slišim kljice za svojim hrbotom in rožljanje Branetove Practice. Vzrok vsemu temu je ogromen noj, ki se šopiri ob cesti, toda še preden pošteno pohodim zavorni pedal, se noj požene v dir in se ustavi še v varni razdalji, ki je prevelika za objektive naših aparativov. To je, vendarle! prva divjad v Afriki! Škoda, da ni prvezana, da bi končno vendarle že ohladili svojo fotografisko vmeno. Creda krav ob cesti je manj plašna. Vse kaže, da so fotografi popolnoma pozabili, da je krava domača žival, ki jo je mogoče srečati tudi v okolici Kranja. »Toda ne, to so vendar masajski krave,« se branijo fotografi.

Odlična asfaltna cesta, po kateri vozimo že iz Nairobija, nas pozno popoldne pripelje do Namange, kjer je kenijsko-tanzanijska meja. Ker še nimamo tanzanijskih viz, pričakujemo, da bomo kar za nekaj ur obtičali. Uslužni obmejni uslužbenci nam kaj hitro pomagajo prek meje. Eden izmed njih nam ob pogledu na potne liste več povedati, da smo iz Titove dežele.

Cesta, ki je prekrita z nekoliko slabšim asfaltom kot v Keniji, se začne zlagoma, toda vztrajno dvigati. Tudi pokrajina spreminja svoje lice. Kaže, da prihajamo v kraje z obilnejšimi padavini.

Zivinorejce zamenjujejo poljedelci, travo pa nasadi kave in banan. Na naši levi se visoko v nebo dviga gora in kaže, da se bližamo pogorju Kilimandžaro. Matija, ki ima na skrbi zemljevid in cestna križišča, ve povedati, da je gora visoka prek 4500 m in da pod njo leži mesto Arusha, cilj naše današnje etape. Mrak, ki je v teh krajih zelo kratak, nas res zlostoti nekje v predmetstju in že v trdni temi pritipljemo do kampa, kjer nameravamo prenočiti. Kot »uradni prevajalec« moram opraviti formalnosti in plačati tabornino, pri tem pa naletim na obilo težav, saj može, ki skrbe za kamp, ne znajo niti besedice angleško, jaz pa le dve besedi njihovega svahili jezika. Še srča, da se številke v svahili jeziku pišejo enako kot pri nas in se tako s pomočjo svinčnika le sporazumemo. Možje so za moje evropske oči nekam divji na pogled in komome kasneje v spalni vreči prijemlje dremež, premišljujem o ovčicah, ki so jih dali v varstvo volku. Zjutraj, ko sonce prežene črnoglede misli, vidim, da je bila moja bojanjen neupravičena.

BANANIN GOLAŽ

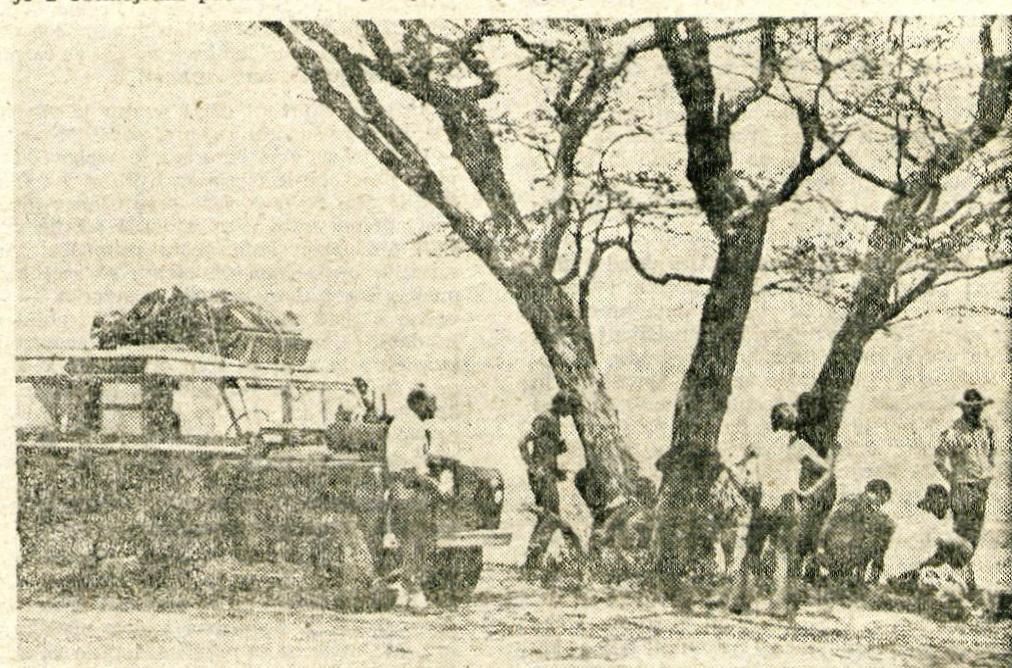
Cilj današnje etape je Marangu, ki bo izhodišče za našo nadaljnjo peš pot proti Kilimandžaru. Po izračunih vožnja ne bi smela trajati več kot dobre tri ure. Med vožnjo skozi nasade kave in banan Matija razlagata, kako zdrave so banane v višinah, ker vsebujejo dosti vitamina K. »Pa tudi v dolini nam ne bi škode, kaj misliš?« meni Živko. Njegova pripomba sproži pravi aplavz prošenj na Milča, ki je blagajnik odprave, naj vendarle žrtvuje nekaj šilingov in kupi banane. Hitro se omeči in v Moshiu nam s trga pritoči cel grozd banan. V preveliki vnemi je kupil kar zeleni in tako ne vemo, kaj z njimi. Šele domačini nam pojasnijo, da jih je potrebno

skuhati in da je z njimi mogoče pripraviti odličen golaž. Ker dovolj golaža vozimo s seboj že v konzervah, se odločimo, da pustimo banane pri miru toliko časa, da malo pozorijo. Upam, da se bo to zgodilo v teh dneh, ko bomo v Afriki. Milč, ki meni, da so banane pač banane, naj bodo zelene ali rumene, nas ozmerja z nevhaležneži in se zakolne, da nam jih nikdar več ne kupi.

Med zbijanjem šal na rančun zelenih banan kilometri neopazno ostajajo za nami in kar nenadoma se zavem, da nam France s svojim avtom nič več ne sledi. »Gotovo imajo okvaro,« si mislim. Oornili smo. Avto najdemo nepoškodovan, celotno moštvo pa stoji poleg njega s fotoaparati, uperjenimi nekam v caljavo. Ko se zazrem v tisto smer, opazim veličasten bel vrh, ki se pojavi iz oblakov. Kibo! Eden izmed naših ciljev. Medtem ko pripravljam fotoaparat, se desno od njega pojavi razdrapano goru rdečkastorjavne barve. To bo Mawenzi! Bomo aspeti v njegovih ostenjih! Nam bo uspelo stopiti na njeno teme?

Marangu pomeni za Tanzanijo in Kenijo to, kar pomeni Chamonix za Francijo ali Cervinia za Italijo. Sredi negovanih nasadov in polj stojita dva hotela, kjer je mogoče dobiti vse; od prenočišča, hrane in pičaje do nosačev. Ker je Kibo hotel višje in bliže gori, se ustavimo ob njem. Sprejmē nas možkar, oblečen v kaki srajco in hlače in nas nagovori v angleščini s tujim naglasom. Kasneje ugotovimo, da je Nemec, vendar tanzanijski državljan ter da enako dobro kot angleščino obvlada tudi svahili. Pri njem zvemo vse potrebne informacije o gori, o bivanju na njej in o nosačih. Z njegovo pomočjo izdelamo tudi bojni načrt za nadaljnjo pot.

(Se bo nadaljevalo)
inž. Jamnik Tomaz

Pokrajina je dokaj pusta. Poživljajo jo le sem ter tja drevesa s širokimi krošnjami

»Tržički« odlok dosegel svoj namen

Odborniki tržičke občinske skupščine so sprejeli 25. marca letos odlok o poslovničnem času v gostinstvu na območju občine Tržič, ki prepoveduje gostincem odpiranje lokalov pred pol sedmo uro zjutraj. Pobudo za izdajo takega odloka, ki je bil med prvimi tovrstnimi občinskim akti v državi, so dale tržičke delovne organizacije, v katerih so bili vse pogostejši primeri, da so prihajali delavci na delovno mesto vinjeni. Ker je od sprejetja tega odloka že preteklo toliko časa, da pri-

zadeti lahko ocenijo njegovo učinkovitost, smo se odločili za kratko anketo.

Najprej smo se oglasili pri vratarjih nekaterih tržičkih delovnih organizacij.

● Anton MEGLIC, Bombažna predilnica in tkalnica: »Pred sprejetjem tega odloka je kar precej delavcev prihajalo v službo pod vplivom alkohola. Pogosto so delavci, ki so že navsezgodaj zahajali v gostinske lokale, tudi zamujali. Po sprejetju tega odloka in zaradi ostrejših ukre-

pov v podjetju se je položaj povsem spremenil.«

● Franc MEDE, tovarna obutve Peko: »Nekaj so bili prihodi vinjenih delavcev v službo precej pogosti. Nekaj jih je bilo iz mesta, večino pa so predstavljali delavci, stanujoči v okolici. Le-ti prihajajo v Tržič tudi tri četrt ure pred začetkom službe in so imeli pred sprejetjem tega odloka dovolj možnosti za obisk lokalov, ki so bili odprtji že zgodaj zjutraj. Ti delavci so zjutraj tudi najpogosteje zamujali. Sedaj takšnih primerov ni več. Menim, da je odlok uspel in koristi naši delovni skupnosti. Delavec, ki je že navsezgodaj spil šilček ali dva, ni sposoben za normalno delo.«

● Valentin KOS, Združena lesna industrija Tržič: »V tem podjetju sem vratar osmo leto in poznam vse delavce ter njihove navade. Pred sprejetjem odloka se je dogajalo, da so prihajali delavci v službo vinjeni. Največ takih primerov je bilo med zaposlenimi s podeželja, saj prihajajo le-ti zelo zgodaj v Tržič. Čas do začetka

stoma. V okviru seminarja so imeli tudi avstrijski, italijanski in jugoslovanski dan, ko so se uslužbenci podrobno seznanili z lepotami in zanimivostmi posameznih dežel. O turističnih možnostih in krajih v naši državi so udežencem seminarja govorili Milenko Šober, inž. Danilo Dougan in dr. Mitja Gorec.

A. Z.

službe so največkrat preživeli v restavraciji Apollo. Seveda to ne velja za vse! Takih primerov sedaj ni več. Seveda pa nekateri klub temu še pijejo zjutraj in tega noben odlok ne bo preprečil.«

Zanimivo je bilo slišati še drugo plat, in sicer mnenje gostincev, ki naj-bi jih odlok o novem delovnem času najbolj »prizadel« ter okrnil »dragocen« zasluzek pred šest uro zjutraj.

● Natakar v restavraciji Apollo v Tržiču (nasproti Zlita) Franc ZADELN meni takole:

»Pred sprejetjem tega odloka je bila restavracija vsako jutro, ko so pripeljali delavski avtobusi, polna. Pred šesto uro zjutraj smo vsak dan iztržili okrog 20 starih tisočakov. Polovico tega prometa so vrgle alkoholne pižače, ostalo pa cigarete in brezalkoholne pižače.«

● Enako vprašanje smo zastavili tudi direktorici gostinskega podjetja Zelenica iz Tržiča Nadi Švab. Odgovorila nam je takole:

»Klub prepovedi odpiranja naših obratov pred pol sedmo uro zjutraj ustvarja

Zelenica še vedno ustrezen promet, čeprav jutranjega primanjkljaja prek dneva ne moremo nadoknaditi, ker ima vsak čas svoje posebnosti. Menim, da se s tem tudi naš kolektiv vključuje v prizadevanja za zmanjšanje alkoholizma in popivanja. Če teh družbenih prizadevanj ne bi podprli in bi gledali samo na promet, bi pri ljudeh zanesljivo naleteli na kritiko...«

● Zapisali smo že, da nad uresničevanjem tega odloka bedi občinska tržna inšpekcija. Tržni inšpektor Anton AHACIC je zadovoljen z discipliniranostjo gostincev in z rezultati v podjetjih, saj se je število delavcev, ki prihajajo na jutranje delo vinjeni, zmanjšalo.

»Pri kontrolirjanju izvajanja odloka o delovnem času gostinstva na območju tržičke občine želimo biti čim bolj dosledni. Ugotovljamo, da so gostinci disciplinirani. Nekaj časa je bila problemačna poslovalnica Žita iz Ljubljane, kjer v enem prostoru prodajajo kruh in točjo alkoholne pižače. Taka poslovalnica pa mora biti razumljivo odprtja že zgodaj zjutraj. Vendar smo tudi v tem obratu težave odstranili in tako sedaj ni primerov, da bi gostinske lokale odpriali pred pol sedmo uro zjutraj!«

Pripravila:
J. Piškur
J. Košnjek

Seminar zahodnonemške turistične agencije

Velika in znana zahodnonemška turistična agencija Willy Scharnow je od 30. oktobra do 4. novembra pripravila v hotelu Toplice na Bledu seminar za svoje uslužbence. Ta agencija je doslej pripravila že 100 takšnih seminarjev. Namen vseh pa je, da njeni uslužbenci spoznajo dežele in kraje, ki jih reklamirajo in priporočajo turi-

stom. V okviru seminarja so imeli tudi avstrijski, italijanski in jugoslovanski dan, ko so se uslužbenci podrobno seznanili z lepotami in zanimivostmi posameznih dežel. O turističnih možnostih in krajih v naši državi so udežencem seminarja govorili Milenko Šober, inž. Danilo Dougan in dr. Mitja Gorec.

A. Z.

Matjaž Žigon 19 DRUGO ROJSTVO

Ne, Aleš vsega tega okoli sebe kakor da ne opaža, sam vase je zaprt, doslej mu ni prišlo v zavest, da je razen njega v bolniški sobi še več kot dvajset drugih ranjencev, ki ga že par dni ogledujejo, kako leži malce na boku, s povito glavo na debeli blazini, udrtih lic, modrikasto bledih ustnic, votlih oči, s temnimi kolobarji okrog njih, domala zmeraj miži, aka pa redko kdaj oči tudi odpre, so na smrt utrujene, brez leska, in s pogledom je odsoten; pač, ni je potere na obrazu, ki ne bi izražala trpljenja; pa ure in ure ta revez ne migne z glavo, celo Felicijanu, ki ga kajkratek obišče, je na glasne nagovore in dotike s prstjo do nedavna komaj zamoljal, največkrat niti mižati ni prenehkal, kje da bi se nanj — skratka, ako bi ne bil Aleševih bledih ustnic pogosto spretele komaj opazen trzaj, bi do tega časa zgolj na pogled največkrat ne bilo mogoče reči, ali je sploh še živ!

Injekcija sladkorja, ki jo je Aleš dobil v žilo, je torej pomagala, preostala bolečina v levem kotu čela se je zdaj še nekako dala prenašati. Doseg ranjenčevih pomnjenj in razmišljanj je bil sicer še vedno kakor omejen s pregrado, a znotraj le-te so se mu gibala že bolj sproščeno in nenadoma, še sam se pravzaprav nizavedal, kdaj in kako, se mu je odkrilo, da leži ranjen v nekakšni bolniči, v baraki partizanske bolnice — toda zanj sta živo obstajala še vedno le dva človeka, ki sta pravkar poskrbela zanj, tisti majčkeni, plešivi-zdravnik in tista bokasta, bohotnih las — bolničarka — vsi drugi, takó ranjeni kakor osebje, pa so se pred njim še skrivali v komaj, komaj prosojno meglo.

Na svoj način, le po eni plati bistremu, so se misli spet in spet povračale na zadnji boj — kakor tiste drobne, črne mušice okoli natrganega grozdja, nikakor jih ne odzeneš. Kdo ve kateri-

krat je znova videl sebe, ko je kakor strela planil izza tiste stare hiše, okrog vogala z vzdanim, štrlečim kamnom; pošteno se je butnil obenj s kolenom, zdrvel proti zidanemu bunkerju, s puško v desnici, pripravljeno na streli... ah, moja puška, v poprejšnjem jurišu zaplenjena, moja mavzerica, moja nemška mavzerica! se je naenkrat domislil in komaj viden nasmeh mu je sprepletel betežno lice.

Zamíhal je in že jo je imel v rokah: božal je modrikasto se svetlikajoči zapirač, petelina, cev, upogibal med prsti usnjeni jermen — kar mogel ni verjeti, da je še tako svetle barve, še skoraj nov, še vedno postrelijoče na dlanu — pa z blaženim ponosom, ki mu je za čas potišal bolečine, si je ogledoval kopito: 20-10-44 — dan pogumnega dejanja, do tega dne se mu je obseg zavesti že razpotegnil — 20-10-44 je bilo tam vrezano!

In pred zaprtimi očmi se mu je odvrtel prizor, ki se je dogodil v skoraj osvojeni postojanki — šoli, tistega dne, katerega je ovekovečil na kopitu: prsketanje ognja za hrbotom v sobani, zadušljiv dim od tam, veža pred njim v plapljajočem rdečem svetu, izza podboja sobnih vrat poškilj Aleš proti kamnitemu stopnišču: tam pri vznožju, naslonjena ob steno, se svetlika, vabi puška, mavzerica, nemška mavzerica — on še vedno s tisto malo prida laško karabinko — a žandarji še vedno postrelijoče na nadstropja po stopnišču in veži; za tren omahovanja, tista kepa v grlu, stežka jo pogoltnje, potem se zapodijo lovski pes za plenom — pograbi — v skokih nazaj, v zaklon, za vrata — bu-uh, rumenkasto — rdeč poblisk, strupeno smrdljiv dim zapeče v nosu — za las, komaj za las je manjkalo! — a mavzerica, draga, ljuba mavzerica je njegova, vsa njegova, za vedno in samo njegova! ...

A kaj se je zgodilo — z mojo mavzerico — ko me je zadelo? So — jo rešili? Prinesli — z menoj? Ta vprašanja so se naenkrat postavila pred Aleša, ko se je predramil iz živo pisanih spominov, postavila so se odločno, terjala so odgovor. Moram vprašati — bolničarko, je sklenil po kratkem preudarjanju.

Odpril je nekoliko oči in pogledal naokrog: ni je uzrl, kakor tudi drugih v sobi skoraj ni opazil. A čutil je, da mora biti, zaradi njega mora biti, tu nekje.

— Tovarišica...! je zaklical s šibkim glasom.
— Tovarišica...! še enkrat, nestrnpo.

— ... Ida, je zaslišal že znani, baržunasti glas.
— Ida mi je ime — no! Kaj želiš, Aleš? ga je sčutno vprašala.

Ah, Ida!... jo je zagledal skozi meglico okoli sebe, šele, ko se mu je čisto približala in glasno odzvala: — Kaj veš, Ida... je moja — puška — tukaj?... Mavzerica — nemška mavzerica?

Govoril je zelo, zelo počasi, lovil besede, posamezne glasove je zamenjal, ne da bi se zavedal, s podobnimi, a nepravimi — tako mu je namesto puška ušlo — buška.

A Ida — razumevno, kakor da teh napak ni opazila, potprežljivo:

Ne vem, Aleš... počakaj, bom pogledala — no!

Odšla je nekam ven in kmalu je bila nazaj.

— Ni je — niso je pripeljali s teboj, Aleš!

Odgovor je spravil ranjencev v zelo slabu voljo. Obraz se mu je nakrmil kakor otročku, ki je izgubil svojo najljubšo igračo. Moja mavzerica — življenje sem tvegal zanjo — in je ostala tam — na položaju?... Kako bi izvedel — kako — kaj je z njo?... Saj — kdo bi to mogel vedeti?

Dolgo si je belil izmučeno glavo, ponovno je mozgal o tisti zadnji bitki, ko je bil ranjen, in kdo od njegovih bližnjih znancev je bil tudi tam, vse dokler ni prišel na misel, da je bila zraven, pri tistem jurišu, tudi četna sekretarka Skoja — da, prav pred njim je stala — tista četna bolničarka — ko so čakali za vogalom... kako ji je že ime — drobna — preveč narazen postavljene oči — vsa mozoljasta, zmrsena kakor... da — ona bo to najbrž vedela!... Ime ji je...

RESITEV NAGRADNE KRIŽanke

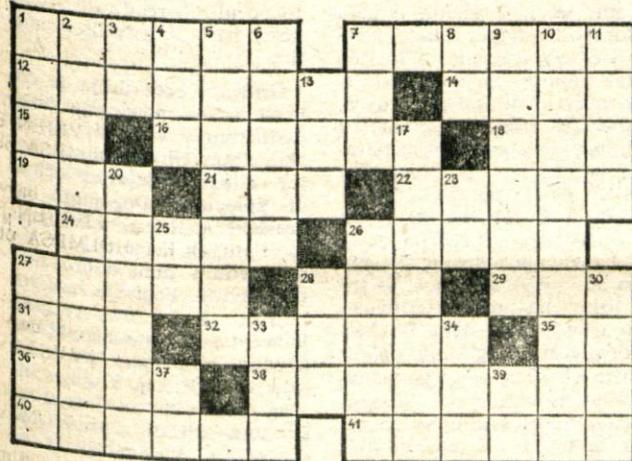
1. ASEPE, 7. KRASTA, 13. RADIOTELEGRAM, 15. ELIS, 16. OLI, 17. KARA, 18. VPADNICA, 21. BAR, 22. PA, 23. RV, 24. RR, 26. NO, 27. ADE, 29. ANARHIST, 34. MOTO, 36. ADA, 37. STOA, 39. PREOSNOVATELJ, 42. AEROBA, 43. SPOPAD

IZZREBANI RESEVALCI

Prejeli smo 86 rešitev. Izžrebani so bili: 1. nagrada (30 din) dobi Janko Vrhovec, Ljubljana, Privoz 10; 2. nagrada (20 din) Maca Langer, Pula, Zelenika 10; 3. nagrada (10 din) pa prejme Matjaž Friškovec, Kranj, Pintarjeva 4. Nagrade bomo poslali po pošti.

NAGRADNA KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. panoga udejstvovanja, poklic, 7. slika, lik, 12. vrsta enigmatske uganke, tudi križana rastlina, 14. poriv z iglo, pik, bodljaj, 15. Jadranski otok zadarskega otočja, 16. tuje žensko ime (roman Claudeja Aneta), 18. Oton G. Antonini, 19. okrasen ptič, 21. glas, tančina, 22. ameriška denarna enota, 24. kraj jugozahodno od Mostarja, tudi predvojni dirigent vojaške godbe, 26. vrsta lesenega pihala z zavitim kovinskim ustnikom, basovska piščal, 27. prst na roki ali nogi, 28. nižja lesnata rastlina, ki se že pri tleh močno razrašča, 29. ostrina pri sekiri, sekanje, zamah s sekiro, 31. dalmatinsko žensko ime, 32. brezbožnik, pristaš ateizma, 35. Narodna republika, 36. prislov skupaj, 38. vrsta zelene solate, rezva, 40. rusko žensko ime, gruzijska kraljica, opevana v epih kavkaskih narodov, 41. svetilče boginje Atene (Athenaion), visoka žola.

NAVPIČNO: 1. tovarna tovornih dvigal v Vižmarjih, rudniška priprava ali posoda za vzdiganje premoga, 2. prebivalka Trsta, 3. avtomobilска oznaka za Rijeko, 4. vrv, ože, 5. dopisnica, razglednica, listek v kartoteki, 6. ion z negativnim električnim nabojem, 7. grški bog gozdov, rastlinstva in pastirjev; gospod v češčini in poljščini, 8. avtomobilска oznaka za Dubrovnik, 9. šesti del drame; prispevek, obol, 10. bogatičev, 11. mesec židovskega koledarja, 13. mongolski vladar, predstojnik kanata, 17. vrsta bojnega strupa, ki napada kožo in dihalo (po ameriškem iznajditelju Adamsu), 20. genij, 23. avtomobilска oznaka za Ogulin, 25. znak za kemično prvinu renij, 26. nemško žensko ime (Friderika), 27. lovska zanka, nastava, 28. dedna zasnova v kromosomih, nosilka dednih lastnosti, 30. zemljepisni pojem, 33. tuje žensko ime, Boža, Teodora, 34. Televizijske Španije, 37. avtomobilска oznaka za Pančeve, 39. veznik.

• Rešitev pošljite do četrtega, 9. novembra na naslov: Glas, Moše Pijadeja 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENSKI MUZEJ V KRAJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostnogodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprt razstava akad. slikarja Ladislava Pengova.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ulici 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilnega boja na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji, v galerijskih prostorih pa razstava grafik akad. slikarja Karla Zelenka, ki jo je posredovala Moderna galerija v Ljubljani ter grafičnih del G. B. Piranesija (1720–1778).

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej. V galeriji v isti stavbi razstavlja akad. slikar Jure Cihlař, v kleti pa slikar-grafik Franc Jagodic. Galerisce in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

poročili so se

V KRAJU

Mak Ulrich in Zadnikar Katarina, Ramljak Ivan in Ivanković Ana, Pajović Milenko in Krmelj Danica, Primozič Mirko in Stare Frančiška, Oberaen Alojzij in Hočevar Alojzija, Stritih Marko in Frantar Magdalena, Svatovšek in Pogačnik Danica, Remic Metod in Škofic Milena, Pogačnik Franc in Stirn Ana, Pučko Alojzij in Zupančič Alojzija, Plestenjak Bernard in Bizjak Ivana.

V ŠKOFJI LOKI

Mesec Stanislav in Čenčič Ančka, Malovačič Jožef in Pivk Silva, Oblak Frančišek in Rupnik Miška, Jenko Ivan in Levanič Roza, Grohar Jurij in Kos Jelka

umrlí so

V KRAJU

Ambrož Marija, roj. 1903, Zajc Angela, roj. 1941, Židanik Mara, roj. 1907, Zalar Jožef, roj. 1903, Hoge Janez, roj. 1945, Viharnik Ana, roj. 1905

V TRŽICU

Kavar Karol, roj. 1902, Mravlje Ivana, roj. 1909, Dolhar Jožef, roj. 1939

SOBOTA

Hokej — Jesenice: Jesenice : Partizan (ob 19. uri)

Rokomet — Stražišče: Sava : Krize (ob 19. uri), Kamnik : Kamnik : Olimpija (ob 19. uri)

NEDELJA

Smucarski skoki — Gorenja Sava: meddrusvena skakalna tekma (ob 10. uri)

Rokomet — Duplje: Duplje : Alples (ob 10. uri), Škofja Loka: Šešir : Novo mesto (ob 11. uri)

Nogomet — Stražišče: Sava : Adria (ob 14.15)

SOBOTA, 4. novembra, ob 20.30 — I. Cankar: ZA NARODOV BLAGOR; gostovanje v Doberdoru;

NEDELJA, 5. novembra, ob 15. uri — I. Cankar: ZA NARODOV BLAGOR; gostovanje v Stari Gorici;

TOREK, 7. novembra, ob 19.30 za red PREMIERSKI — E. Labiche: FLORENTINSKI SLAMNIK; uprizori dramska družina pri Prešernovem gledališču; vstopnice so tudi v prodaji.

TRŽNI PREGLED

Na kranjski tržnici smo v četrtek zabeležili naslednje cene sadja, zelenjave in drugih živil: solata 6 din, špinaca 10 din, korenček 4 din, slive 8 din, jabolka 3,80 do 4 din, pomaranče 8 din, limone 10 do 12 din, česen 15 din, čebula 5 din, fižol 10 do 12 din, pesa 4 din, kaša 8 do 9 din, paradižnik 8 din, hruške 8 din, ajdova moka 10 do 12 din, koruzna moka 6 do 8 din, jajčka 1,20 din, surovo maslo 25 din, smetana 15 din, orehi 20 din, jedre 60 din, klobase 8 do 10 din, skuta 9 do 10 din, sladko

zelje 6 do 7 din, kisla repa 4 do 5 din, cvetača 10 din, paprika 8 din, krompir 2 din, žganje 24 din, med 20 din. S tržiške in jeseniške tržnice žal nismo dobili podatkov.

loterija

Neuradno poročilo o žrebu sreči 44. kola, ki je bilo 1. novembra 1972.

Srečke s končnicami so zadele din

80	40
5310	200
09920	2000
19140	500
452310	10.000
31	20
5561	200
12621	2.000
76381	2.000
97291	1.000
447661	10.000
481721	10.000
613951	10.000
2	10
22122	510
33542	510
208572	10.010
258992	10.010
3	10
48353	510
76433	1.010
710623	10.010
741463	10.010
94	20
524	50
0334	300
84484	500
394734	10.000
05	20
15	20
65	30
30825	500
99345	1.000
136735	10.000
56	20
266	100
5676	300
62056	520
538946	10.000
017	100
067	50
207	50
09157	500
021917	10.000
095087	10.000
634577	150.000
8	10
33608	1.010
61838	2.010
89938	510
752408	10.010
39	20
49	30
079	50
07469	1.000
31329	500
174989	10.000
278559	10.000

Koristni tečaji za gasilce

I. svetovno prvenstvo v podvodni orientaciji

Gasilci kamniške občine so v zadnjih štirih letih strokovno napredovali. Občinska gasilska zveza je organizirala tečaje za izpršane gasilce, podčastnike kakor tudi za strojnike. Napredek se je že pokazal pri uspešnem gašenju požarov. J. V.

Pred nedavnim je bilo odločeno, da bo prihodnje leto od 13. do 16. septembra na Bledu I. svetovno prvenstvo v podvodni orientaciji. Tekmovanje v podvodni orientaciji je nova športna panoga. Letos je bilo na Bledu na primer slovensko prvenstvo, lani pa meddrusveno tekmovanje. Svetovno prvenstvo bo organiziralo društvo za raziskavo morja, ki bo med prvenstvom pripravilo tudi razstavo potapljaške opreme. Za svetovno prvenstvo na Bledu se organizatorji odločili zaradi dokaj tople in mirne vode in naprav, ki jih ima regatni center. Tekmovanje bodo v Zaki. A. Z.

Rejci malih živali

V društvu rejcev malih živali v Kamniku je 150 članov. Društvo se financira le s članarino, ki znaša letos 10 din za leto dni. S tem denarjem kupujejo živali. Društvo nima primernih prostorov za razstave, zato si jih mora izposojati pri domžalskem društvu. J. V.

OB TISOČLETNICI LOŠKEGA GOSPOSTVA

Piše dr. Pavle Blaznik (18)

Po hudi preizkušnjah s fužinarji je freisinški škof spoznal, da predstavlja najbolj solidno rento obdelana zemlja. Načrto je dal obnavljati sicer redke opuščene kmetije, kar je dalo podbudo za obsežno rovtarsko kolonizacijo. Prvi kolonizacijski sunek se je sicer na Poljanskem pojavil v hotaveljski župniji, toda glavna smer naseljevanja je držala od zahoda proti vzhodu; na ozemlju od tolminske meje proti vzhodu in jugovzhodu od Cerknega je vse do Žirovske župe v sto letih zrasla cela vrsta novih naselij. Istočasno je siliška kolonizacija na ozemlje Žirovskega vrha in Lavorca. Rovtarska kolonizacija je na Poljanskem presegala srednjeveško naseljevanje (517:472), na kar je vplival zahodni del doline (465:289). Na Selškem je bila rovtarska kolonizacija skromnejša. Zajela je predvsem Davčo, ki so jo začeli naseljevati sicer s poljanske strani, toda jedro naseljnikov je prišlo s Tolminskim, deloma pa tudi s Selškega. Neodvisno od davških rovtarjev so s selške strani naselili tudi Martinjvrh.

Rovtarji so potekali z različnih ozemelj. Del izmed njih je vsekakor domačega izvora; le-ti so predstavljali populacijski višek predvsem na sosednjem poljanskem in selškem območju. Drugi rovtarji so prihajali od drugod, v največji meri — kot rečeno — s Tolminskim. Ta izvor dokazuje že sama smer naseljevanja, o kateri urbarji izrecno govore. Posestne razmere pričajo, da je bila meja med loškim in tolminskim gospodstvom zelo odprta. Tako so imeli v času rovtarske kolonizacije npr. Tolminci svoje senožeti v raznih predelih osliške župe, loški podložniki pa na tolminski strani. V Javorjem dolu v Žirovski župi naletimo leta 1630 celo na primer, da je imel

rovutar gospodarsko poslopje na loški strani, stanovanjsko zgradbo pa na tolminskem ozemlju. Naseljevanje s tolminske strani nakazuje tudi farnarji pripadnost. Tako je spadal leta 1630 pod cerkljansko župnijo velik del rovtarjev iz osliške in davške župe. Spomin na tolminske koloniste je še danes živ; prebivalstvo iz Stare Oslice ima namreč svoje sosedje v Novi Oslici še vedno za Tolmince. — Ti rovtarji so bili seveda domala vsi slovenskega rodu. Na delen odklon naletimo samo v Podporeznu, kjer kaže govorica na nekdaj povezano z bližnjim nemškorutarskim ozemljem; v nasprotju z Davčarji namreč izgovarja ondotno prebivalstvo č, ž in š kot c, z in s, kar je značilno za Nemškorutarje. Na to pereklo kažejo tudi nekatera domača imena, kot Plašajter, Majdlc, Pahman; pač pa je razvidno iz seznama ondotnih zemljiskih imen, ki so v ogromni večini trdno slovenska, da je bil v času naseljevanja ondotni živelj v nasprotju s Soričani že močno sloveniziran.

To rovtarske kolonizacije so imeli pristojni faktorji kaj različne odnose. Zemljiski gospod naselitvi obsežnih gozdovih kompleksov ni mogel nasprototi, čeprav ga je vznemirjalo npr. poročilo komisije (1585), ki se je pritoževala, da so opustošeni najlepši gozdovi; saj si je lahko obeta, da bo z urbanizacijo in z nastajanjem novih naselij, v katerih naj bi se tedaj po poročilu komisije število podložnikov pomnožilo za prek tisoč, posest samo utrdil in si zvišal redne dohodke. Novo kolonizacijo je z vnemo podprt kaščar, oziroma oskrbnik. Od poselitve si je namreč tudi on nadeljal osebne koristi, saj je s tem raslo število takih podložnikov, katerih obveznosti do zemljiskega gospodstva še niso bile trdno določene, kar

oskrbniku ali kaščarju gotovo ni bilo v škodo. Od vsega začetka so bili pa rovtarstvu odločno nasprotni fužinarji, ki so si lastili gozdne površine.

Sčasoma se je odnos zemljiskoga gospoda začel spremniti. Od novih podložnikov vse do leta 1561 sploh ni imel dohodkov, ker so se rovtarji izčrpavali s krčenjem in niso premogli dajatev, pa tudi sicer so zemljiskemu gospodu od novih kolonistov le polagoma dotekali. Spričo tega položaja se je škof zamislil ob poročilih, po katerih naj bi bili cejl hribi povsem opustošeni, nekdaj najlepši loški gozdovi pa uničeni v taki meri, da nanje ni bilo več vredno paziti (1573, 1585). Po poročilu loškega protiprisnarja naj bi pretila nevarnost, da bodo ostali gruntarji kot tudi loški meščani brez stavbrega lesa. Glede na take in podobne vesti je škof npr. že leta 1560 naročil oskrbniku, naj svetuje, če naj napravijo konec pustošenjem. Loški oskrbnik se je znašel v kriznem ognju. Glede na osebne koristi je bil gotovo bliže rovtarjem. Komisija se je zavedala, da oskrbnik spričo nerednega vpisovanja v urbar iz sebičnih razlogov ne nastopa proti rovtarjem. Očitki so padali tudi s škofove strani, češ da oskrbnik pre malo pazi na rovtarje, ki delajo škodo po gozdovih; v bodoče naj oskrbnik sploh prepove vsako pustošenje. Stališče zemljiskega gospoda do rovtarjev se je tu pa tam že malce zbegancu obiskovalcu, kritika podvomita o strokovni neoporečnosti teh arbitrov. Ogorčeni Mojster in režiser ukažeta prižgati reflektorje ter poslati na sceno igralce. Le-ti prikažejo zagonetno parodijo o dvojici samomorilcev, ki nista samomorilca temveč tekmovalca v vstrejanju s pištoljem. Prvi kritik zadevo pohvali in hote izzove stanovskega kolega, privatno sicer navdušenega pristaša seksualnih seans, da enodejanki prezirljivo prilepi priimek »mali golaž z vam-piri«. Mojster užaljeno plane pokonci, napove ostavko ter odrobanti ven, v bližnjo goštino. Ostali mu prestrašeno sledijo. (Konec prvega dejanja).

V začetku drugega potlej zvemo, da je prizadeti pod pritiskom oboževalk spremnil odločitev. Spravo so pošteno zalili in časniki številka 2 je krepko pijan. Naslednje pol ure raztrga vse, kar »umetniki« postavijo pred občinstvo, sproži strahovit prepir in povzroči, da Mojster znova, tokrat nepreklicno, odstopi. Itd., itd. Sestanek propade, kulturniki odhijijo, ostane le svolasi upokojenec, ki že petdeset let

Prireditve ob praznovanju

V ponedeljek, 30. oktobra, je bila na Javorniku seja upravnega odbora javorniške Svobode, na kateri so se menili o okvirnem programu praznovanja ob 50-letnici društva in 40-letnici dramskega odseka. Program bodo pripravili tako, da bodo prireditve jubilejnega in da bodo zaini delo dramskega odse-

ka, šahistov in pionirske folklorne skupine. V programu imajo tudi koncert pevcev iz Trbovelj, slavnostno sejo, na kateri bodo podelili Čufarjevo plaketo, in jubilejno premiero dramskega odseka, na kateri bodo razdelili Linhartove znake. Pripravili bodo tudi srečanje pevskih zborov.

D. S.

»Malo mešano« škofjeloških eksperimentalistov

Z veseloigro Zdenka Majarona Grmenje brez dežja je režiser Peter Jamnik sinoči Ločanom demonstriral značilen primer »living teatra«

Predstavljajte si, da prisostvujete razširjenemu posvetu gledališčnikov, ki naj bi tvorili elito moderne slovenske kulture, usmerjevale in kreatorje sodobnih odrskih tokov. K razpravi so poleg vas, navadne neprosvetljene »raje«, pritegnili še velikega Mojstra, nekakšno nedotakljivo avtoriteto, katere zkladnica učeno donečih fraz je neizčrpna, nadalje pet igralcev (vsak od njih se ima za super umetnika, za dovršen vzorec svečenika boginje Talije), pa razvpitega, vase zaljubljenega režiserja ter peščico gledalcev, starejših dam in gospodov, ki nikakor ne utegnijo slediti nakodranim mislim zbrane druščine domnevnih genijev. Da bi povedane modrosti ne izvrenele v prazno, je tu še insipient, ki zvesto posname sleherno izrečeno globokoumnost. Organizatorji so povabili tudi dva slavna časopisna kritika, kajti ne gre, da o usodni, zgodovinsko pomembni debati sredstva javnega obveščanja ne bi nčesar poročala.

No, ker ste prišli pravzaprav na premiero, na uvod v letošnjo zimsko sezono nekdanjega škofjeloškega mesta, vam je govorjenja kmalu dovolj. Nestrpočakate, kdaj bodo luči ugasnile. A luči še kar naprej veselo osvetljujejo prevrnjeni stol sredi odra. Medtem razgovor preide v prepir; »eksperti« obravnavajo občutljivo problematiko repertoarne politike. Veliki Mojster razloži, da sta on in tovarš režiser preučila deset del različnih avtorjev — imena so kajpak skrivnost — ter z njima lastno nezmotljivostjo izbrala najboljše. Ob blagodonečem cinglanju polnih čašic vinjaka, ki so ga ponudili vsem navzočim, celo začudenemu pri vratih sedečemu in že malec zbegancu obiskovalcu, kritika podvomita o strokovni neoporečnosti teh arbitrov. Ogorčeni Mojster in režiser ukažeta prižgati reflektorje ter poslati na sceno igralce. Le-ti prikažejo zagonetno parodijo o dvojici samomorilcev, ki nista samomorilca temveč tekmovalca v vstrejanju s pištoljem. Prvi kritik zadevo pohvali in hote izzove stanovskega kolega, privatno sicer navdušenega pristaša seksualnih seans, da enodejanki prezirljivo prilepi priimek »mali golaž z vam-piri«. Mojster užaljeno plane pokonci, napove ostavko ter odrobanti ven, v bližnjo goštino. Ostali mu prestrašeno sledijo. (Konec prvega dejanja).

zahaja v gledališče in ki žalostno toži za časi, ko so Ljubljanci lahko občudovali resnično dramatiko ter namenke po ulicah recitirali odlomke ...«

Grmenje brez dežja je odlična satira, naperjena proti razmeram v vodilnih slovenskih dramskih ustanovah. Avtor Zdenko Majaron očitno ni polovičar. Dogajanja ne prestavi v imaginaren prostor, ampak jasno nakaže, da se odvija v nam dobro znanih okvirih. Poglavlje zase sta kajpak Jamnikov režijski koncept in mizanscena, ki do končno premagata dvojnost oder — auditorij. V slogu »living teatra« so ambiciozni loški amaterji ob pomoči koreografinje Nine Skrbinškove sceno raztegnili čez rob prizadignjenega prizorišča ter jo podaljšali prav do vogalov paviljona. Gledalec — če želi ali ne — mora sodelovati, saj nenadoma začuti, da je oropan udobne neutralnosti neprizadetega opazovalca. Pristaže tradicionalnih prijemov bo držnost ansambla gotovo zmedla, a nič zato. Ljudje smo različni: jaz, denimo imam rad ajdove žgance, ti nemara tatarski biftek, sosed pa prebavi oboje. In skupina Oder — galerija si ni samo zaradi lepšega izbrala naziv »eksperimentalno gledališče«,

L. Guzelj

Koncerti ansambla radia Tržič

Sinoč je bil v Gorenji vaši, danes pa bo v Žireh koncert ansambla radia Tržič. Ob njegovi spremljavi bodo peli znani slovenski pevci Braco Koren, Sonja Gabršček in Janko Ropret, prireditev pa bo vodil igralec Mirko Bo gataj.

RADO FERLAN:

Na križišču Azije (2)

Ko začneš tuhtati, kolikšna je pravzaprav vrednost bogastva, zbranega v Wat Poju, četrti cerkva in svetišč, ti zastane dih

Če prideš v Rim in ne obišeš Vatikana, če ne stopiš do slavne Sikstinske kapele, potem — pravijo — sploh nisi bil v Rimu. Podobno bi lahko trdili za Bangkok. Po mnenju redkih posameznikov, ki so videli obe metropoli, je sedanja še mnogo veličastnejša. Kdor bi namreč hotel primerjati lepoto, posebnosti in nakopičeno bogastvo vatikanskih katedral z lepoto, posebnostmi in dragocenostmi Wat Poja, četrti budističnih svetišč — na razmeroma majhnem kompleksu jih je združenih več kakor štiristo — bi kaj hitro ugotovil, da zibelka krščanstva nič približno ne dosega središča budizma.

ZLATI KIP NESMRTEVNEGA BUDE

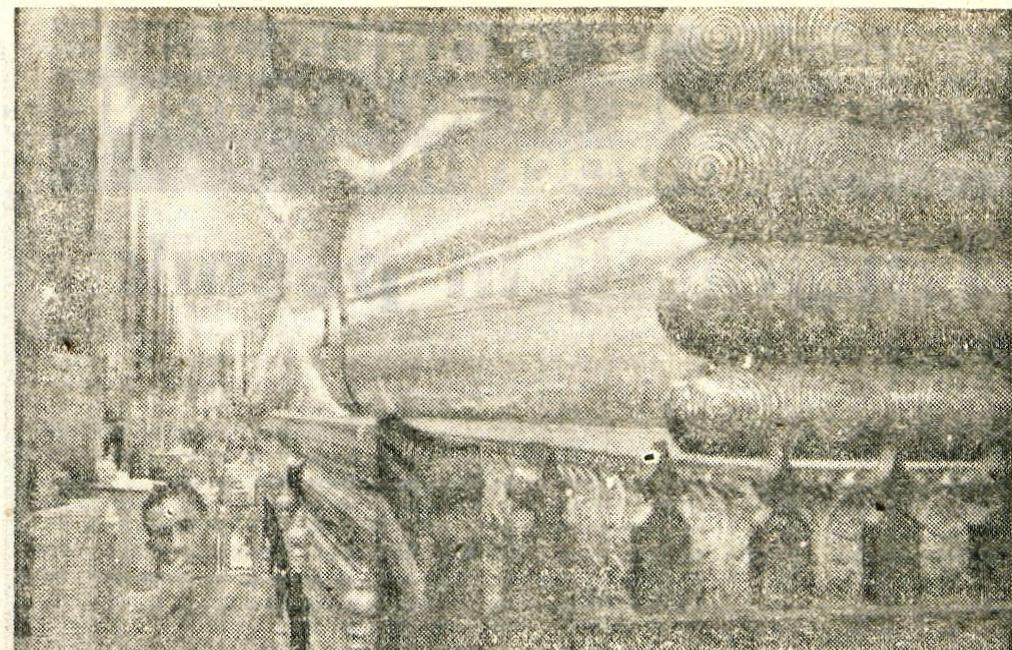
Budi, legendaremu princu, ki ni maral razkošnih oblačil in udobnega plemiškega življenja, človeku, ki si je prosto voljno nadel pridigarsko kuto, jedel oluščeni riž in učil rojake strpnosti, samodrekanja in poštenja, so občudovalci njegovih naukov postavili tisoč in tisoč čudovitih spomenikov. Tiste v Bangkoku strokovnjaki uvrščajo med vrhunske mojstrovine orientalske arhitekture in gradbeništva. Labirint samostanov, kapel, zvonikov in palač je Wat Po preoblikoval v sanjski, mistično obarvan košček Zemlje, kjer se one-meli Europeji težko znajdejo. Ves dan smo mu posvetili, vendar nam kljub prizadevanju vodnikov ni uspelo pogledati niti v polovico stavb. Ko začneš tuhtati, kolikšno vrednost združujejo v

sebi porcelanasti mozaiki, fantazijske, na debelo pozlačene figure bogov, drobno ornamentirani stebri in oboki ter tipizirane, rdeče-rumeno-zelene strehe, ti zastane dih. Kroni vsega pa sta dve orjaški plastiki, dve najbolj občudovani statui Bude v Aziji — Zelena (emeraldna) in Zlata pagoda. Prvi pripisujejo božansko moč in je spričo svoje monumentalnosti resnično neponovljiva umetniška stvaritev; nad drugo so očarani zlasti beli turisti. Blešeče petnajstmetrsko telo namreč vsebuje 45 ton čistega zlata. Da, 45 ton! Samo ducat smaragdov, vdelanih v glavo kipa, »tehta« 250 tisoč ameriških dolarjev. 36 milijonov Siamcev bi v vnovčenjem bogastva, zbranega tu in onkraj zidov svetih poslopij, mahoma podeserito letni državni proračun, medtem ko 17 tisoč ostalih cerkva, razstrešenih širom Tajske, niti ni moč oceniti.

Nasploh je sprechod skozi Wat Po zanimiva reč. Uličice, dvorišča in terase so polne zamknjenih vernikov in strmečih tujcev. Pisanost gomaže množice dopolnjujejo uniforme vojakov, ki bđijo nad zgodovinskimi objekti, ter rumene toge gladko obritih boncev, katerih dostenjanstveno obnašanje izdaja nekakšen notranji mir, spokojnost. V noben prostor ne smeš obut, zato pragove molliš in dvorcev ponavadi »krasi« gora čevljev. Fotografirati je dovoljeno zgolj od zunaj. Ne vem zakaj, toda kamere pri menihih niso ravno v čislih. Bolj čisla de-nar. Ker nismo plačali vstopnine, sem dolgo zaman ugiljal s čim se preživljajo. Odgovor tiči v tankih zlatih lističih, ki jih — kot darilo nebesom — domačini lepijo na sohe Bud, posajene v umejetno klesane oltarje. Lističe, razumljivo, prodajajo duhovni.

PLES SAMURAJEV

Premetavam zapiske in ugotavljam, da sem doslej obelodanil komaj tretjino

V 15 metrov dolgem kipu ležečega Bude, glavnih atrakcij bangkoške četrti svetišč, imenovane Wat Po, je vlitih 45 ton čistega zlata. Veličastni spomenik neprecenljive kulturno-umetniške vrednosti si vsak dan ogleda več tisoč obiskovalcev.

značilnosti zagonetnega mesta. Prestolnico dežele, ki jo je usoda, v nasprotju s so-sednjim Laosom, Kambodžo in Vietnamom, obvarovala vojn in revolucij in ki ne poznava policijskih ur, bi moral preučevati najmanj leto dni — pa bi najbrž še ne odgrnil čisto vseh pajčolanov skrivnosti. Bangkok je posebljeno ritem, je utrip, je gibanje. Menam in Wat Po sta mu morda zagotovila omembo v knjigi tisočerih čudes sveta, toda tudi brez njiju bi ne izgubil prekipevajočega šarma, ki obdaja sleherni predmet, slehernega prebivalca daljnovezvodne Meke. Dovolj je bilo, da smo odprli oči in uše-sa ter sledili tokovom ljudi. Ponesli so nas zdaj na vrt kraljeve graščine, spremenjene v muzej, zdaj spet v centralni park, kamor zabave željni državljanji hodijo občudovati petelinje boje ali spopade razjarjenih bivolov.

Nepozabno doživetje je ples snubcev, baletni prikaz obračuna dveh maskiranih, samurajem podobnih borcev, ki bliskovito vihtita sablje ter ob spremljavi nenavadnih instrumentov ponazarjata večne davni azijski vitezov. Nepozabna so dekleta v klasičnih narodnih nošah, h katerim sodijo dvajsetcentimetrski nohti, shrljivo poudarjajoči vsak premik roke ali prsta...

Na bregu odmaknjenega kanala igrajo staro dramo. V nastopajoče je uprtih vsaj sto objektivov; navdušen Zahodnjak bi radi »ugrabili« čim več tajskih prelesti. Doma bodo film razvili ter ga kak deževen večer predvajali zizajoči druščini znancev. Molče se jim pridružim in potem snemam, snemam. Tako zagnan sem, da ne opazim, kako čas mineva. Nauzdajne me žeja in izčrpanost naženeta proč, v bližnjo restavracijo. Malo prej sta urina kazalca prekoračila četrtu popoldan. Naslednjih 360 mi-

nut bo torej natakarjem dovoljeno točiti alkoholne pijace, katerih seznam obsegajo en sam samcat navedek: pivo. Tajske oblasti so pač zaklet sovražnik maliganov. Nabaviti konjak ali whisky je skoraj bolj zapleteno kot nabaviti zalogajček morfija; dobiš ju le v hotelih. In če vam zaupam, da steklenica »hmeljeve vode« velja 1,20 dolarja (2040 N din), bržkone ne bo ste več terjali dodatnih pojasnil.

CUDNO POKOPALISČE

Pred leti sem gledal film, ki je prikazoval pogrebni obred v Indiji. V svilo ovito truplo pokojnika so položili na privzdignjen oder ter ga namesto s cvetjem zasuli s pečenjem in kolači. Dva dni je ležalo tam in opozarjalo mimoidoče, da smrt nikomur ne prizanaša. Enak prizor sem opazoval tudi v Bangkoku. Mrtvec, uvela starka, razstavljena v salonu tik zraven zelo prometnega lokalja, iz katerega so prodirali smch in zvoki glasbe, je tičala med zvrhanimi pladnji najrazličnejših specialitet. Kdo ve, v čigavem želodcu bodo pristale skrbno pripravljene dobrote? So mar namenjene pogrebcom? Brrrr! Za nobeno ceno ne bi ugriznil vanje.

No, ko smo ravno pri mrtvih, ne gre zamolčati groz-

ljive navade vaščanov majhnega naselja približno 30 kilometrov iz Bangkoka: umre svoje, sorodnike in prijatelje mečejo v bližnje močvirje. Gnojče meso širi naokrog strahoten smrad, ki mu nevajeni nosovi niso kos. Zvedel sem, da je neznosen zadah posledica učinkovanja redke vrste bakterij, ki nemudoma razkrojijo kadavre ter menda zanesljivo preprečijo izbruh epidemije. A znanstvena razloga pojava ne more potlačiti ogabnih občutkov in zaustaviti mravljinov studa, roječih po prepotenem hrbtnu. Povečini gostje nemudoma zapustijo območje neprizjetnih vonjav.

Preden odložim pero, veljadati, da je organizator izleta, zahodnonemška agencija Neckermann, v program enotedenškega potovanja vključila le Bangkok. Skoke v okolico, ki jim bom posvetil tretje nadaljevanje pričujoče reportaze, sem bil prisiljen financirati posebej. Požrli so mi precejšnjo vstopico, vendar se je izdatek obrestoval. Tajsko podeželje ni nič manj privlačno kot razkošje mestnih avenij in budističnih svetišč. Ampak o njem prihodnjič.

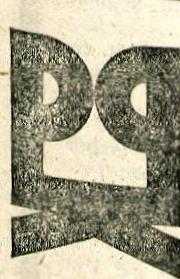
Priredil: I. Guzelj

(Prihodnjič: Na krokodilji farmi)

jubljanska banka

PRAVI NASLOV
ZA DENARNE ZADEVE

**PROJEKTIVNO
PODJETJE
KRAJN**

CESTA JLA 6/I
(nebotičnik)

IZDELUJE
NAČRTE ZA
STANOVANJSKE
HISE
IN VSE
VRSTE
OSTALIH
GRADENJ

20
LET

PABERKI IZ GORENJSKE LITERARNE IN KULTURNE ZGODOVINE

Iznajditelj in pesnik

Pred ureditvijo razstavnega prostora Kabineta slovenske fotografije v okviru dejavnosti Gorenjskega muzeja v Kranju, bom v nekaj zapisih nanizal manj znano biografiko gradivo o zanimivi osebnosti Janeza Puharja, izumitelja fotografije na steklu, ki pa je bil hkrati tudi spretni risar, slikar, pesnik in glasbenik.

Ker pa je bil Janez Puhar rojen v Kranju (26. avgusta 1814), sodi prikaz dokumentacije Kabineta slovenske fotografije (zgodovina, razvoj) seve v naše mesto. Tembolj, ker je Kranj tudi še danes eno od središč slovenske umetniške fotografije.

PRVA NOVICA

Stari dr. Janez Bleiweis je že od leta 1843 urejal ljubljanske »Kmetijske in rokodelske novice«. Bil je to dober časnik, ki je svoje bralce sprotno informiral ne le o domačih in tujih dnevnih dogodkih, pač pa je objavljala tudi vesti o vsespolšnem gospodarskem in tehničnem napredku v svetu. Ta

stran dejavnosti »Novic« (poleg stalne skrbi za izpopolnitve knjižne slovenštine in objavljanja literarnih prispevkov) je bila v listu gotovo najbolj simpatična in zaslужna. In tako v »Novicah«, letnik 1849 (torej v letu Prešernove smrti!), tudi preberemo na strani 209 prvo na Slovenskem tiskano novico o Puharjevem izumu; in sicer pod naslovom »Čast, komur čast gré.«:

Vsek omikan človek ve, da je pred nekaj leti nek naravoslovec Daguerre po imenu, znajdel obraz vsake reči na rudninske ploše samo s pomočjo sončnih žarkov, ktere je skozi temnico (camera obscura) na imenovano ploščo napeljal, vtisniti. Tako, da v malo trenutkih je bil natančni obraz človeka, drevesa, hiše itd. na ti ploščici vtisnjen in tako vsaka reč vpodobljena.

Naš rojak, častiti gosp. kaplan Janez Puhar, bistromen naravoslovec, pa je znajdel na prav lahko vižo tudi s pomočjo sončnih žarkov obraze vpodobovati ne na dražih rudninskih plošah

(Metallplatten), ampak na steklenih (glažnatih) plošah, in je že več tacih podob na pravil, med katerimi na prliko cerkev in farovž v Bledu očitno spričujeta, da gosp. Puharjeva znajdba je imenitna znajdba. On imenuje te podobe »svitlopise« (Transparente Glasbilder) in si še vedno prizadevuje, to znajdbo na nárvišjo stopnjo popolnamosti povzdigniti.

Gospod Ferdinand Schmidt (ljubeznemu naravoslovcu, sicer ljubljanskemu Nemcu, je Prešeren napisal širirskičnico:

Ni mi prijetno
nemško ime;
srčno pa ljubim
kranjsko srce.

Našloval pa je pesnik te verze: »Prijat'lju Ferdinandu Šmidu v spominsko knjigo.« — Op. Č. Z.) je v 13. shodu natoroslovcev v Ljubljani 14. kimovca t.l. te znajdbe umetnika Kranjca (tako so govorili včasih prebivalcem Kranja: moški je bil Kranjec, ženska pa Kranjica — torej ne Kranjčan in Kranjčanka, kot je danes v razvadi. — Op. Č. Z.) z živo besedilo spominil in povedal, de je gosp. Puhar pripravljen mnogotek podob po naročilu napraviti, ako se mu reč ali kraj oznanita, ki jo kdo vpodobljeno želi. Gosp. Albin Jenko v Ljubljani (Schuster-gasse Nr. 170) prejema take naročila in daje natančni izvedenja.

PUHAR ALI PUCHER

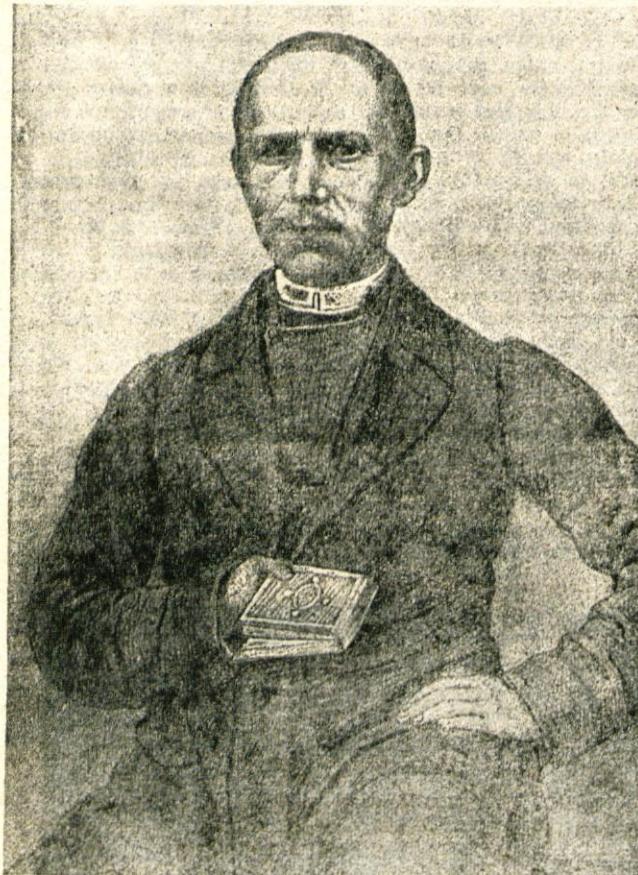
Poznavalci bodo postali pozorni, kako v tem in kasnejših citatih iz Bleiweisovih »Novic« beremo ime iznajditeljevo dosledno v slovenski obliki. Le zakaj so se nekateri poznejši pisci raje posluževali nemške oblike Pucher? Urednik »Doma in sveta« dr. Frančišek Lampe je v l. 1893 objavil krajšo Puharjevo biografijo, a govori v njej le o Pucherju. To pisanje utemeljuje takole:

»Ime Pucher je po Gorenjskem znano, lahko je slovenskega vira; pa tudi Nemci so Pucherji.«

Res so avstrijski uradniki in župniki slovenskega imena radi ponemčevali. Tako je bil znani kranjski gospodarstvenik onega časa Lokar v listinah pisan le kot Locker, čeprav je očitno, da je ime slovenskega izvora.

(Se bo nadaljevalo)

Č. Z.

Janez Puhar (1814 — 1864), izumitelj fotografije na steklenih ploščah, slikar in pesnik, avtor žlostinke »Vigred se povrne...«, rojek iz Kranja. Slika je poznata po Puharjevem lastnem fotoavtoportretu.

Ni kaj reči. Prav prijetno je sedeti v prostorni pisarni, kjer se sončni žarki poigravajo s podobami na umetniških slikah in kjer se vonj dišečih rož prepleta z vonjem po odlični turški kavici. Velika pisalna miza s telefonom in dokumenti daje videz mogočnosti. Sedim v udobnem vrtljivem stolu in razmišljam... postal sem direktor. Zgodil se je čudež. Iz revnega študenta sem čez noč postal pomembna osebnost. Delam bolj malo, sestankov se izogibam. Oh, in tajnice ne smem pozabiti. Kar muci ji pravim. Kadarkoli stopi v mojo pisarno, mi požene kri v glavo in srce mi prične biti tako hitro, kot da bi me izstreljevali na luno. Ampak puščimo to. Rad bi vam povedal mojo zgodbo.

»Tovariš direktor,« pravi tajnica, »nekdo bi rad govoril z vami. Noče povedati imena.«

»Naj vstopi,« pravim in ugibam, kdo bi to mogel biti.

Na vratih se pojavi mladenič v širokih hlačah in dolgih zanemarjenih las. Okrog vratu mu visi kost, v laseh ima živobarvni trak.

»Stari me je poslal. Veste, on je velik frajer, ampak zelo nazadnjaški. Noče mi več dajati denarja. Poslal me je k vam, da mi daste službo. Pravi, da sta se srečala pri otvoritvi šole. Dat mi je tudi tole.«

Na mizo je položil debelo modro kuverto. Napol odprtja je bila in lahko sem videl šop rdečih bankovcev. Sploh nisem vedel, kaj naj storim.

ZGODBA, KI JE NI...?

»Pa kaj takega mi dajte, da bom čim manj delal,« je še pristavljal in leno stegnil noge pod mojo pisalno mizo. Vrnil sem mu kuverto in ga prijazno odslovil. Nejevoljno je vstal in ko je odhajal, je nekaj govoril o svojem vplivnem očetu in mi grozil. Nisem ga poslušal. Nikoli bi ga ne sprejel. To bi bilo zoper vsa moja načela. Kot študent sem se vedno boril proti Korupeiji. In sedaj naj bi sam sprejel podkupnino. Nikolik!

Cez teden ali dva pride drugi. Prinesel je še belejško kuverto in se vedel, kot da je ves svet njegov. Njegov oče je zelo vpliven mož v mestu. Doma živijo v izobilju.

»Ata je rekел, da se moram postaviti na lastne noge. Poslal me je v vašo tovarno, ker je najbolj čista in sodobno opremljena. Sol nimam, jih tudi ne potrebujem. Hočem le dobro plačo. Kdaj lahko pričadem na delo?«

Jasno; nisem ga sprejel. Prišlo jih je še več. Vse sem prijazno odslovil. »Saj mi nihče nič ne more, sem si mislil. Pa sem se pošteno zmotil. Kmalu so začele težave. Vplivni očetje so se zarotili proti meni in grozilo je, da bom izgubil delovno mesto. Vse sem povedal ženi.«

»Ti norec, bedak! Saj si popolnoma nor. In vse to mi poveš šele sedaj. Le kje imaš pamet? Šestnajst let si hodil v šole. Naučili so te vse, samo tega ne, kako se živi in kaj je življenje. Zares imam pametnega moža.«

Se dolgo sem moral poslušati pridigo. Hotel sem ji vse lepo razložiti in ji povedati, da ni lepo sprejemati podkupnine. Nič ni pomagalo. Govorila je in govorila in vse bolj sem spoznavaš, da njene besede niso kar tako. Moral sem nekaj storiti... In storil sem.

Zamenjala sva stari avtomobil z boljšim, opremila sva stanovanje in začela bova graditi hišo. Če bo kaj ostalo, pa še vikend.

M. Gabrijelčič

Športni dan

Zbudila sem se in zagledala modro nebo. »Veselje! Danes imamo športni dan!« Hitro sem se oblekla, šla na postajo in počakala avtobus, ki me je pripeljal v šolo. Pomicala sem v šolski kuhični, nato pa odšla pred trafiko, kjer so bili moji šolci. Kmalu je prišla tovarišica in odpravili smo se na Jošt. Najprej smo šli po cesti, nato pa po ozki gozdni poti. Listje je prijetno šumelo pod nogami. Drselo nam je. Začeli smo se vzpenjati po zelo strmem pobočju.

Nismo jih pozabili

Na obzorju je vstajalo sončno in toplo jutro. Rdeči jutranje zarje je obilniz vrhove in se ujel med šelesteče liste bele breze. Prvi jutranji žarki so posijali na gomilo sredi jase. Poigravali so se s cveticami, ki so neutrudno rasle in krasile grob neznanemu junaku. Kraj gomile je rdeč plamenček spominjal na tiste dolge, mračne dni, ko so ljudje v obupu in blodnji upali v boljše čase. Ta plamenček sedaj oznanja svobodo in mir na svetu. Oznanja tisto misel, ki je bil v srcu vsakega izmed njih, misel na svobodo. Mnogi so

darovali svoja življenja za svobodo, premnogi. Njihovi grobovi so širom po svetu, ali pa jih celo ni. Untrli so v taboriščih, krematorijih. Tega dne se v vseh ljudeh obudijo misli na čase med vojno: na tiste grozote, mučenja, umiranja od lakote, vse to jih spominja na rana leta svoje mladosti. Mnogo pa je grobov, ki nikoli ne bomo vedeli zanje. Le ptice jim prepevajo in cvetice jim krasijo grobove — neznanim junakom Širom po svetu.

Irma Koder, 6. b r.
osn. šole
kokrškega odreda, Križe

Dan

Pričenja se dan. Sonce vzhaja. Mračna podoba pretekli počasi izginja. Sončni žarki objamejo vso pokrajino in prodro do najbolj skritih kotičkov.

Dani se...

Travo je prekrila rosa. Ob dotiku sončnih žarkov se kapljice zableščijo in postanejo biseri.

Sonce je všlo, rosa izginja. Dan je... Rahel veter zible liste na drevesu, ki rumenijo. V sončni svetlobi so še bolj rumeni in svetijo se kot zlati cekini. Ves dan se svetloba poigrava z naravo in narava s svet-

Listi odpadajo, veter jih raznaša okoli. Vsak dan nekaj, končno pa se narava polnoma spremeni.

Dan ugaša...

Sonce počasi tone za gorami. Za slovo še nekaj ognjnih žarkov, ki se porazgubi v pokrajini.

Prej svetloba, sončna pokrajina je zastrta s temno barvo. Veseli in razigrani listi so prenehali poplesavati naokrog, obmirovali so na tleh.

Dan je utonil, prihaja noč.

Jadranka Sajović,
8. a r. osn. šole
Simon Jenko, Kranj

Športno društvo v Križah

V petek, 20. oktobra, smo se na osnovni šoli kokrškega odreda v Križah zbrali učenci in naši starši.

Učitelji telesne vzgoje Marjan Vodnjov je staršem razložil, kdaj bi se začeli treningi, kako bi potekali in kdo bi jih vodil. Ko so učence anketirali, so videli, da bi veliko otrok obiskovalo treninge. Ustanovljene bi bile naslednje panoge: rokomet, folklor, atletika, orodna in splošna telovadba. Panoge, kot so: smučanje, plavanje, drsanje pa bodo delovale kot

pomožne. Vsak član bo imel člansko izkaznico. S članarino bi si kupili svoje drese in copate.

Na koncu občnega zборa smo določili še ime za naše društvo. Imenovalo naj bi se šolsko športno društvo kokrškega odreda.

Upamo, da bomo v društvu našli zabavo in s pridnimi treningi dosegli tudi lepe uspehe na šolskih tekmovanjih.

Milka Šmid, 7. a r. osn.
šole kokrškega odreda,
Križe

Spomnil se je mladost

Hodila sem po parku in pred seboj zagledala starčka. Bil je sključen, s palico v roki. Dolgo sem ga opazovala.

Nekaj časa je hodil po parku, nato pa je utrujen sedel na bližnjo klop. Sonce ga je grelo z zadnjimi toplimi žarki. Njegov nasmejan obraz je gledal v tla, kot da premišljuje nekaj lepega. Imela sem občutek, da je srečen in da pričakuje še več takih lepih jeseni kot je letošnja. Ko se je odpočil, je šel dalje. Lepe jesenske barve listov so ga tako navdušile, da ni in ni mogel iz parka. Se vedno je gledal, kako se je vetrič poigraval z njimi. Ni se zmenil za mimoideče. Iznenada so po ozki poti pridrveli s kolesi trije dečki. Zadnji hip mu je uspelo umakniti se, da ga niso podrli. Dečki pa, kot da so sami v parku, so brezbrinjno odvihrali. Za starčka, ki je bil prvi hip prestrašen, se ni nihče zmenil. Starček

Pod nogami mi je šeles-telo listje

Listje pada z dreves. Bil sem v gozdu. Zemlja je bila pokrita z raznobarvnimi listi. Ti listi so šumeli tako lepo, kot bi poslušati pesem. Prijetno je bilo poslušati. Listje je bilo mokro, zato sem se drsal. Večkrat mi je spodrlilo in padel sem. Toda listje mi je šušljalo zgodbičko. Ves gozd je bil na nogah. Pihal je rahel veter, zato je liste raznašalo sem ter tja in izgubliali so se med ogromnim drevesi.

Bojan Gorenc,
5. a r. osn. šole
Simon Jenko, Kranj

Stari prijateljici

Moj dom leži na Gorenjsavi.

Naša hiša je enonadstropna. Imamo velik vrt, na katerem je veliko cvetnic. Imamo tudi sadovnjak. Za našo hišo je speljan železniški tir. Na južni strani je odpad. Včasih sta našo hišo krasili dve vrbi. V vročih poletnih dneh sem se rada zadrževala v njuni senci. Pod vrbama je bilo vedno polno šumečega listja. Ko so ju delavci žagali ob gradnji obvoznice, mi je bilo hudo za starima prijateljicama.

V mojem domačem kraju je velika tovarna. To je Tekstilindus. V trgovino grem le čez cesto. Zelo blizu imamo tudi staro krčmo »Jerc«.

Zelo rada se vozim s košesom po Savskem logu.

Majda Gogala, 4. a r. osn.
šole Lucijan Seljak, Kranj

je dolgo gledal za njimi, toda na njegovem obražu ni bilo več strahu in ne jeze. Kdo ve, kaj je v tem trenutku premišljeval? Njegov obraz je bil takšen, da sem

verjela, da se je spomnil svoje mladosti in je dečkom oprostil njihovo objestnost.

Anica Reboli, 7. a r. osn.
šole Predoslje

Knjiga in jaz

Bila sem še majhna, ko mi je mamica že kupovala drobne slikanice. Nisem še znala brati, zato mi je mamica vsak večer, ko sem šla v posteljo, prebrala kakšen odломek iz slikanice.

Bil je čas, da sem začela hodi v prvi razred. Tam sem se naučila branja, pisanja in računanja. Kmalu sem začela redno obiskovati šolsko knjižnico. Najprej sem brala drobne Čebelice. Čebelice sem kar požiral, s takim veseljem sem jih brala. Zelo sovražim učence ali pa že odrasle ljudi, ki imajo izposojene knjige, pa jih trgojam. Mamica me je naučila, da je knjiga tisto, iz česar izveš, kako so živeli naši predniki, kako je bilo med vojno in kaj vse se je godilo tam na dalnjem zahodu. Zelo rada prebiram knjige, ki jih je napisal Karl May. Ta pisatelj je pri srcu tudi drugim učencem. Znan je predvsem po delih, ki prikazujejo življenje daljne Amerike. Rada prebiram tudi knjige naših pisateljev, izmed vseh pa sta mi všeč Ivan Cankar in France Bevk.

Alenka Kuhar, 5. b r. osn.
šole heroja Bračiča, Tržič

je ušla. Stric se je že naveči, toda prepirčal sem ga, da sem še enkrat vrgel. Iz zgodil se je čudež: ujel sem večjo postrv kakor stric. Toda pošteno sem se utrudil, da sem jo potegnil ven. Nato sva šla domov. Tam najuje čakalo odlično kosilo. Postrvi so bile tako dobre, da sem si želel, da bi s stricem morela še večkrat na lov.

Bojan Gorenc,
5. a r. osn. šole
Simon Jenko, Kranj

Srnici

V nedeljo smo šli na izlet pod hribe. Ustavili smo se na lepem, pokošenem travniku.

Izstopila sem iz avta, teda pa sem zagledala v grmovju živali. Kaj naj bi to bilo? Bili sta dve srnici. Ozrlista se name s preplašenimi očmi in začeli bežati. Še enkrat sta se obrnili, nato pa zbežali v daljavo.

S sestro sva šli ob potoku. Videli sva različne vrste gob. Pred mano je naenkrat nekaj poskočilo. Bolje sem pogledala in videla majcenico, rjavou žabico, nedaleč od nje pa močerada. Ko sva se vrnila, sem videla hrast, na katerega je bila prislonjena letev, po kateri prideš na

lovsko opazovalnico. Spleza la sem nanjo in pred manjo se je odprl čudovit svet.

Maja Gogala,
4. a r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

Metka I. iz Kranja — Iz blaga, katerega vzorec vam pošiljam, bi rada imela obleko za svečanejše priložnosti. Všeč mi je črna barva. Stara sem 18 let, visoka 168 cm in 55 kg težka.

Marta — Obleka za vas je krojena poloprijeto, ima šal ovratnik in na hrbtni strani zadrgo. Dolžina obleke je chanel. Na poseben način so vstavljeni rokavi. Do komolcev imajo rokavi vštike, do zapestja pa so napihnjeni.

Beseda, dve o laseh

Kadar se začno lasje na konicah cepiti, jih je treba pristriči. Da pa se ponovno ne bi cepili, jih je treba pravilno negovati s kvalitetnimi lasnimi voda-mi.

Kadar se težavam z lassi, pridružijo še izpadanje las in prhljaj, zdravljenjem lasiča ni treba odlašati. Za pranje las s prhljajem je treba uporabiti le šampon, ki vsebuje sredstvo proti prhljaju. Razen tega je med dvema umivanjima glave treba lasiče masirati s kakim posebnim sredstvom proti prhljaju. Navodilo za uporabo je priłożeno vsakemu sredstvu. Kadar pa je prhljaj trdo, vraten in ga ključ temu, da smo se držali navodil, ne odpravimo, je treba do zdravnika. Takrat gre za kožno bolezni, ki ni samo neprijetna in trdrovratna, pač pa našo okolico opazirja na našo zanemarjenost. Trdrovaten prhljaj pozdravijo le zdravila, ki jih predpiše zdravnik. Navadno prhljaj spremišljata tu-

di izpadanje las. Ko prhljaj odpravimo, tudi ta nadloga premine. Kadar pa lasje izpadajo v velikih količinah, prhljaja pa ni, gre za kako notranjo bolezen, ki naj jo odkrije in pozdravi le zdravnik.

• • •

Bleščeči lasje so običajno znamenje telesnega zdravja in sploh dobrega počutja. Če lasje izgubijo sijaj, smo morda uporabili slab šampon. Če lase po umivanju preslabo splaknemo, tudi lahko izgube sijaj. Najbolje je, če lase ob umivanju splakujemo s prekuhanoto vodo ali tako, ki smo ji dodali boraks ali kako drugo mehčalo. Voda, v kateri umivamo lase, tudi ne sme biti prevroča. Prav tako tudi sušenje las ne sme biti ob preveliki topotli. Če pa je nega las brezhibna in lasje prav tako ostajajo brez leska, vam morda primanjkuje vitaminov. Zato je moje veliko sadja, zelenjave in mlečnih izdelkov.

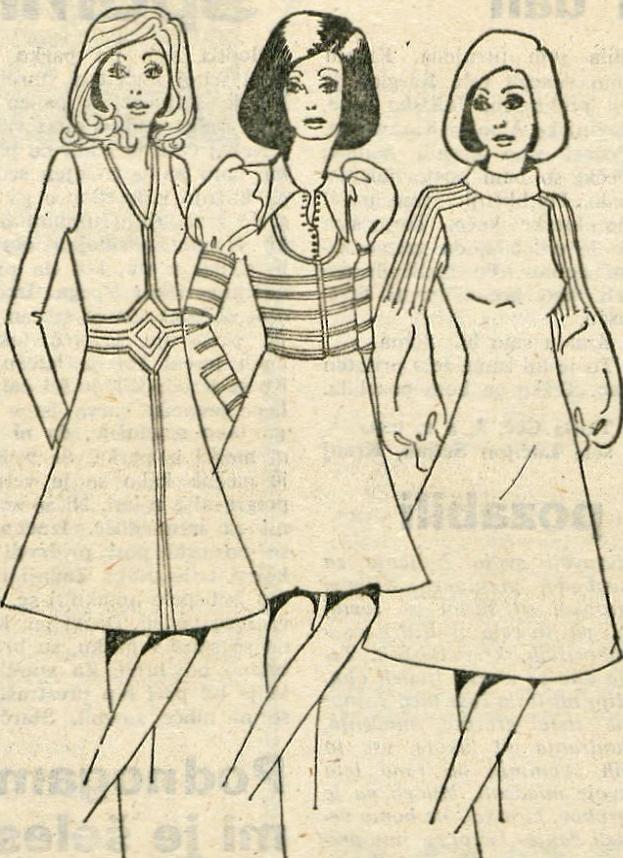
Letošnja zimska sezona oblači ženske v tople mehke puloverje iz angora volne v pastelnih barvah.

Majda R. iz Preddvora — Zelo rada bi imela moderno jopicu. Kako naj si jo spleten? Všeč mi je črna barva. Stara sem 18 let, visoka 168 cm in 55 kg težka.

Marta — Jopicu za vas je na sredini skice. Prevladuje črna barva, črte pa so v oranžni in svetlo zeleni barvi. Izrez jopic je velik in okrogel, tako da lahko spodaj nosite blazo ali puli. Zapenja se na gumbe, dolžina pa je le do pasu. Rokavi so vstavljeni nagubano, nad komolci stisnjeni in do zapestja ozki.

Vida L. iz Kranja — Imam blago, iz katerega bi rada imela praznično obleko, ki bi jo nosila tudi za praznovanje novega leta. Stara sem 16 let, visoka 164 cm, tehtam 50 kg.

Marta — Obleka na levi je za vas. Krojena je v princes kroju in ima dolga ozka rokava s koničastim zaključkom. Dolžina je do kolen. Obleko poživljajo okrasni šivi.

Hrana za psa

Ce ste končno popustili prošnjam in morda še solzam vaših najmlajših, naj vendarle smejo pripeljati domov majhnega psa, morate še nekaj vedeti o pasji prehrani. Potem ko ste novemu članu družine dočeli prostpr v hiši, mu je treba kupiti še posodo za jed. Medtem ko bodo otroci in seveda tudi vi imeli veselje z njim, pa ga otroci ne znajo hraniti pravilno. Kruh, kosti in pa sladkarje, kar bi mu otroci ponujali, bi pasjemu prijatelju močno škodovali. V pasji skodeli mora biti vsak dan meso, oziroma mesni ostanki ali drobovin, kuhania in narezana. Kosti ne sme manjkati, saj so za zdravje psa potrebne. Vendar pa

psu ne dajajte kosti od perutnine in divjačine. Meso pomesejte s kruhom, rižem, testeninami, polento in drugimi jedmi iz moke. Kruha in krompirja naj dobi pes kar najmanj. Zelenjava naj bo prav tako vsak dan na pasjem krožniku pomešana med običajni dnevni obrok. Lahko je kuhania ali pa surova. Psu seveda ne bomo dajali fižola ali graha, pač pa solato, korenje, kuhanio jušno zelenjavovo itd. Ne dajajmo psu preveč maščobe. Pes potrebuje tudi vsak dan svežo vodo. Dobri se tudi že pripravljena hrana za pse, ki pa jo uporabljamo na potovanju ali na izletu, kadar ne moremo sami pripraviti hrane.

Majaron

To dišavnico uporabljam kot mlado zelenje ali pa le posušene listke. Nabiramo ga pred cvetenjem ali ob začetku cvetenja. Rastline porežemo tik pri tleh, saj iz korenin takoj požene na novo. Zato ga lahko trikrat ali štirikrat na leto porežemo. Narezane rastline povežemo v šopke in hitro posušimo na senčnem in suhem mestu. Suh majaron osmukamo s stebelc. Hranimo dobro zaprtega, da se ne razdiši.

Majaron vsebuje eterično olje in tanin. Majaron močno diši, zato ga uporabljam le v manjših količinah. Kombiniramo ga tudi z drugimi dišavnicami in začimbami kot na primer s timjanom in limonino lupinico.

Majaron je v naši kuhinji znana in uporabna dišavnica. Dodajamo ga v kmečko

krompirjevo juho, krompirjevi juhi z gobami, obaram, jetrnim cmokom itd. Tudi nekatere mesne jedi morajo vsebovati majaron: majarono meso, golaž in meso pripravljeno kot divjačina. Z majaronom odišavimo sesekljane zrezke ali mesne štruce. Brez majarona ne smejo ostati krvavice, jetrne klobase in pa godila. Pečeni piščanec lepo diši, če v trebušno votilino denemo vejico majarona. Z njim odišavimo tudi jedi iz domačega kuncna in jagnjetine, potem jedi iz zelja, ohrovta, graha in kole arbe. Majaron je sestavni del pastetnih dišav in kvaš.

Iz majarona se kuha tudi čaj. Ugodno deluje pri prebavnih motnjah, povečuje odvajanje vode in pomirja žive.

Profilaksa alergijskih bolezni otrok

Tudi kontrola jemanja zdravil proti alergijski bolezni je važna: o tem mora zdravnik poučiti starše, pa tudi večje otroke lahko. Ti so še posebej skrbni, če jih zdravnik pouči. Če jih starši pri tem še spodbujajo, jim lahko popolnoma zaupamo (lep primer so otroci diabetiki). Zaželeno je, da alergičnega otroka zdravi vedno isti zdravnik (pediatr-alergolog) in da je otrok prijavljen in vpisan v kartoteko alergološke ambulante v otroškem dispanserju. Nujno je tudi, da ima otrok svojo alergološko knjižico, v katero se vpisuje vsakokratno obolenje, zdravljenje in dieta.

Cepljenje alergičnih otrok je včasih problematično pa tudi nevarno, če ne upoštevamo otrokov alergijske bolezni. Cepljenje alergičnega otroka lahko senzibilizira. Pri cepljenju alergičnih otrok se držimo tehle navodil:

1. Pri alergijskih kožnih boleznih otroka ne cepimo, dokler njegova koža ni popolnoma zdrava; po možnosti ga cepimo samo poleti.

2. Pri alergijskih kožnih boleznih cepljiva proti črnim kozam ne svetujem, prav tako ne cepiva, ki vsebuje jajčne beljakovine, saj vemo, da sta skoraj dve tretjini otrok s kožno alergijo občutljivi na jajčni beljak.

3. Važna je tudi količina cepiva, število posameznih cepljenj in tudi koncentracija cepiva.

4. Alergične otroke je pametnejše cepiti proti dvaci in tetanusu kot pa necepljenemu v nujnem primeru vbrizgalju tuj antibiotični serum, ki lahko povzroči še hujšo reakcijo kot cepljenje samo.

dr. Vojtek Erjavec

razglaša prosta delovna mesta

več NK delavcev

za proizvodnjo v treh izmenah
v obratu Trata pri Škofji Loki
za določen čas

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnega
dohodka. Nastop mogoč takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite na naslov Termika, obrat
Trata pri Škofji Loki.

zima 72/73

bep

Industrijsko in montažno
podjetje za izolacije

Za razpokane roke vam
svetujemo uporabo
**DROGESAN LABOR
KREMO**

Kem. kozm. obrt P. Šinkovec, Kranj, Prešernova ul.

POTROŠNIKI!

**Sveža konzumna
jajca lahko dobite
v valilnici v Na-
klem vsak torek,
četrtek in soboto
od 6. do 18. ure.**

KZ Naklo

mali oglasi

PRODAM

Kvalitetne SADIKE JA-
BLAN in HRUŠK v vseh no-
vejših sortah nudi drevesnica
CEGNAR FRANC, Dorfarje
26, Žabnica 5634

Prodam rabljeno SPALNI-
CO. Cena 1200 din. Ogled
vsak dan od 14. do 19. ure
pri Hrabarju Vinku, Ranko-
va 2, Ljubljana — Šiška, VII.
nadstropje, stanovanje št. 55
5644

Prodam več OSLOV. Mo-
jne 12 5645

Prodam 200 kg težkega
BIKA in pet mesecov starega
PSA volčjaka. Virmaše 4,
Škofja Loka 5646

Prodam 80 kg težkega PRA-
ŠIČA. Vodice 139 5647

Prodam KRAVO bohinjko,
ki bo januarja teletila. Ljub-
ljanska 23, Radovljica 5648

Prodam KRAVO s telič-
kom. Podreča 45, Kranj 5649

Prodam suhe hrastove DE-
SKE 25 in 50 mm. Naslov v
oglasnem oddelku 5650

Prodam trajnožarečo PEČ,
Jože Avsenec, Zg. Dobrava 23,
p. Kamna Gorica 5651

Prodam globok OTROSKI
VOZICEK. Britof 212, Kranj
5652

Prodam 2000 kg KORENJA.
Škofjeloška 25, Kranj 5653

Prodam KRAVO, dobro
mlekarico, s teletom. Medno
12, Medvode 5654

Prodam nov 1200-litrski
SOD za gnojnico in motorno
gnojnično ČRPALKO. Medno
12, Medvode 5655

Prodam smrekove PLOHE,
Sp. Bela 7, Preddvor 5656

Prodam dobro ohranjeno
kompletno SPALNICO za
1400 din. Delavska cesta 55,
Kranj 5657

Prodam malo rabljen TRAK-
TOR stayer 32, tip 430 s ko-
silnico in kabinó. Hrastje 45,
Kranj 5658

Prodam TELEVIZIJO RR
s stabilizatorjem in anteno.
Goriče 2, Golnik 5659

Zaradi selitve takoj pro-
dam odlično ohranjeno ku-
hinjsko KREDENCO in
PLINSKO PEČ. Milojevič
Božidar, Cesta JLA 12, Kranj
5660

Prodam OTROSKO PO-
STELJICO s predalom in
odejo, otroško STAJICO,
ELEKTRICNI STEDILNIK,
MIZO in dva STOLA. Ogled
v popoldanskih urah. Plaj-
bes Frančiška, Križe 38 5661

Prodam MIZARSKO STI-
SKALNICO na 30 kovinskih
vreten 200 × 100 cm komplet
s cink ploščami. Irt Franc,
Zbilje 12, Medvode 5662

Prodam zložljiv OTROSKI
VOZICEK za dvojčke in PO-
STELJICO. Vodnik, Mlakar-
jeva 22, Kranj 5663

Prodam SPALNICO za
1200 din. Informacije dobite
vsak dan od 15. ure dalje.
Dulc, Šorlijeva 16, Kranj 5664

Prodam PRASIČE za zakol.
Šenčur, Delavska 2 5665

Prodam štiri PRASIČE,
težke po 30 kg. Galjot Janez,
Velesovo 15, Cerknje 5666

Prodam 600 kg težkega
VOLA. Srednja vas 44, Šenčur
5667

Prodam skoraj novo TRO-
BENTO znamke CONSUL-
LIGNATONE s kompletom
selmerjevih dušilcev in ba-
chovim ustnikom. Telefon
23-972

Prodam KRAVO po teletu.
Možjanca 5, Preddvor 5674

Prodam večjo količino su-
hih bukovih in kostanjevih
DRV ter BUTARE. Bašelj 17,
Preddvor 5675

Prodam dve breji OVCI
Cvenkelj Andrej, Zgošč 24,
Beginje 5676

Prodam osem tednov staro
PRAŠIČE. Grad 43, Cerknje
5677

Prodam suhe smrekove
DESKE 25 mm. Mavčiče 10
5678

Prodam termoakumulacijsko
PEC 5 kW. Kmet Anton
Partizanska 42, Škofja Loka
5679

Prodam brejo KRAVO
Voglje 72 5680

Prodam suhe smrekove
PLOHE. Smartno 28, Cerknje
5681

Prodam TRANSISTOR
KASETNIM MAGNETOFONOM,
znamke aiwa. Ogle-
od 18. ure dalje. Brilly, Tom-
šičeva 24, Kranj

Prodam CISTERNO za ce-
ntralno kurjavo, zmogljivosti
2100 litrov olja. Kacin Franc
Sempeterska 44, Kranj 5682

Stara SADNA DREVES-
dam proti primerni odsko-
nini za posek za drva. Tel-
fon 23-937 Kranj 5683

Prodam dva para SMUCI
ženske 190 cm, moške 200 cm
plastične in PEČ na olij-
EMO 5. Informacije od 14.
16. ure na telefon 23-903

Ugodno prodam OTROSKE
POSTELJICO z jogijem in
trajnožarečo PEČ kreka. No-
slov v oglasnem oddelku

Poceni prodam KUHIN-
SKO OPREMO, električni
dilnik, pomivalno mizo,
nise. Marič, Cesta JLA 1
Kranj 5684

VRTNICE velikocvetne in
mnogocvetne ter vedno ce-
toče vzpenjalke dobite
VRTNARLI PODBRFZJE

Prodam nekaj CEMENTA
Vopovlje 16, Cerknje 5685

Prodam šest PRASICKOV
Pšata 13, Cerknje 5686

Prodam opečne ZIDAKE
MB 6. Naslov v oglasnem od-
delku

Posredujemo prodajo

karamboliranih vozil

- 1. osebni avto renault R-4 eksport**
leto izdelave 1970 s 53.000 prevoženimi km; začetna cena je 7.500 din;
- 2. osebni avto ami-8**
leto izdelave 1972 z 9200 prevoženimi km; začetna cena je 20.000 din;
- 3. osebni avto zastava 750**
leto izdelave 1965; začetna cena je 2000 dinarjev;
- 4. osebni avto simca 1301**
leto izdelave 1970 s 40.000 prevoženimi km; začetna cena je 27.000 din.

Ogled vozil je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalnici Sava, PE Kranj. Pismene ponudbe z 10 % pologom od začetne cene sprejemamo do srede, 8. novembra, do 12. ure.

Zavarovalnica Sava Ljubljana
Poslovna enota Kranj

Prodam 3000 kg REPE, Praše 26, Kranj 5691

Prodam sedem mesecev staro TELICO frizisko, težko 200 kg. Marinčič Jernej, Črniivec 20 B, Brezje 5692

Prodam KRAVO, ki bo novembra tretjič teletila. Razgledna cesta 14, Rečica — Bled 5693

Poceni prodam malo rabljeno PLINSKO PEC super ser. Hudolin Jože, Mestni trg 39, Škofja Loka 5694

Prodam mlado KRAVO, ki bo čez en mesec teletila. Koclica, Pokopališka 11 5695

Prodam dva PRASICA, težka od 90 do 100 kg za dopitanje. Olševec 50 5696

KUPIM

Kupim srednje veliko SLAMOREZNICO na motorni pogon. Draga 14, Medvode 5697

MOTORNA VOZILA

Prodam nove GUME za avto škodo. Kovač Bojan, Genc 5, Škofja Loka 5661

Kupim lahke avtomobilske DROMELJNE. Peternej Jože, kovač, Jezerska cesta 82, Kranj 5665

Prodam FIAT 600. Telefon 75-393 Radovljica 5669

Ugodno prodam FIAT 1300, letnik 1965. Ogled v Zg. Bitnje št. 154 5704

Prodam MOPED T-12 ali zamenjam za MOPED na dve prestavi. Zg. Bitnje 157 5671

Prodam tri mesece star TOMOS AVTOMATIC za 2700 din. 38. Kranj 5672

Prodam AVTO renault R-10. Smledniška 64, Kranj 5673

TRIPLEX GARAŽO v centru Kranja prodam najboljšemu ponudniku za takojšnjo gotovino. Ponudbe poslati pod »navедite cenos« 5660

Prodam PEUGEOT 204, letnik 1967. Ogled v nedeljo od 9. do 12. ure. Uranič Alojz, Ulica mladinskih brigad 5, Kranj 5674

Prodam GARAŽO na cesti Staneta Žagarja 7 v Kranju. Dolinar, Partizanska 42, nova stolpnica, Škofja Loka.

Tako prodam dobro ohranjen FIAT 750. Praprotnik, Loka 5, Tržič 5662

Prodam KATRCO R-4, letnik 1965. Cena ugodna. Osterman Ivan, Britof 120, Kranj 5663

Ugodno prodam dobro ohranjen VW 1200, letnik 1960, bele barve. Cerknje 71 5698

Prodam karamboliran FIAT 850 coupe, letnik 1970. Urh, Zg. Bitnje 60 5699

Ugodno prodam VW 1200 in WARTBURG turist. Sp. Senica 9, Medvode 5700

Prodam glavno GRED za spačka, Zg. Brnik 108 5701

Prodam dobro ohranjen FIAT 850, letnik 1967. Zadnik, Gorenjski tisk Kranj ali Šempeterska 49, Kranj 5703

Prodam osebni avto — AUSTIN 1300, letnik 1970. Naslov v oglasnem oddelku 5703

Prodam FIAT 750 in dve mladi PSIČKI. Bokal, Zminec 20 Škofja Loka 5704

Prodam FIAT 750, letnik 1963. Šorljeva 7, Kranj, telefon 24-064 5717

Tako oddam TRIPLEX GARAŽO v pritličju (Vodovodni stolp II) za 10 mesecev s plačilom naprej. Telefon 23-972 5664

Prodam NSU 110 SC, letnik 1967, rdeče barve. Ogled v soboto in nedeljo od 15. do 18. ure. Mošnje 48, Radovljica

POSESTI

Prodam enodružinsko HŠO z vrtom v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 5669

Prodam 1 ha TRAVNIKA v k.o. Tenetiše in 0,5 ha GOZDA. Naslov v oglasnem oddelku 5670

Prodam ZAZIDLJIVO PARCELO v Podbrezjah. Naslov v oglasnem oddelku 5671

POSOJILA

Tako nujno potrebujem 6000.000 S din (šest milijonov) za ohranitev in razširitev perspektivne in dobro vpeljane obrti za dobo dveh do treh let z začeleno obrestjo. Naslov v oglasnem oddelku 5631

STANOVANJA

Mati z otrokom nujno potrebuje SOBO v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe poslati pod »nujno — soba«

Mlad par išče SOBO in KUHINJO ali večjo sobo v Kranju ali bližnji okolici. Naslov v oglasnem oddelku

Mlad študent išče SOBO v Kranju. Informacije na telefon 21-285 Kranj 5668

Mlad zakonski par brez otrok išče SOBO po možnosti s kuhinjo v Kranju. Ponudbe poslati pod »do majak«

industrija kovinske opreme in strojev
Kranj, Savska cesta 22

vabi k sodelovanju večje število sodelavcev, ki jih želi zapošljiti zaradi razširitve svojega programa v kooperaciji z zahodnonemško firmo Bomag Boppard.
Razpisujemo delovna mesta:

1. pomočnika glavnega direktorja

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali pravne smeri;

2. vodjo splošnih služb

Pogoji: visoka ali višja izobrazba pravne smeri;

3. več diplomiranih inženirjev in inženirjev I. stopnje strojništva za delo v tehničnih službah

4. več strojnih in ekonomskeh tehnikov

5. visoko kvalificirane, kvalificirane in priučene delavce

strugarje

rezkalce

strojne ključavničarje

monterje

6. pomožne delavce

Posebni pogoj za vsa delovna mesta je določena poskusna doba po našem pravilniku. Lastnoročno napisane prošnje z dokazili o izobrazbi in praksi naj kandidati predložijo delovni organizaciji v roku 30 dni od objave razpisa. Prijave pod t.c. 1. in 2. pošljite v zaprti kuverti z oznamko, za katero delovno mesto kandidirate. Podrobne informacije dobite v kadrovski službi našega podjetja.

Zamenjam dvosobno STANOVAJNE na Jesenicah za enakega v Škofji Loki ali okoli. Rakovec Tone, Partizanska 43, Škofja Loka 5706

ZAPOLITVE

Mlajši upokojenki nudim stanovanje za VARSTVO dojenčka. Ostalo po dogovoru. Magajna, Hrastje 65, Kranj

Popoldne grem pospravljati stanovanje ali gostinske lokale. Naslov v oglasnem oddelku

Mlado dekle gre za GO-SPODINJSKO POMOCNICO ali varovat otroke. Ponudbe poslati pod »pridna« 5708

Iščem ŽENSKO za varstvo dveh otrok. Omerza Martin, Groharjevo naselje 7, Škofja Loka

5709

ROLETE, lesene, plastične in žaluzije, kakor tudi naročila za PARKET sprejema zastopnik SPILER, Gradnikova 9, RADOVLJICA, telefon 064-75-610. Pišite, pridem na dom

5427

Strokovno polagam TAPE-TE. Grobelšek Lado, Planina 9, Kranj 5673

ČESTITKE

PODGORŠKOVI MAMI iz Šenčurja, Velesovska 26, za osemdeseti rojstni dan še na mnoga zdrava leta! Marica, Mihelica in Slavka z možmi ter vseh šest vnučkov 5712

PRIREDITVE

Mladinski aktiv TRBOJE priredi vsako soboto ob 19. uri MLADINSKI PLES. Igra ansambel TURISTI. Vabljeni 5674

MLADINSKI AKTIV MAV-ČICE priredi v nedeljo ob 17. uri MLADINSKI PLES. Igral bo ansambel »TIGER«. Vljudno vabljeni! 5430

SD VOKLO vas vabi vsako soboto ob 19. uri na MLADINSKI PLES. Igrajo TEKTITI 5714

KVINTET RUDIJA JEV-ŠKA priredi v soboto, 4. novembra, ob 19. uri PLES v gostilni ZELENICA v Žirovnici (Osvald). Vabljeni! 5715

S sodišča

Kazen za hudo poškodbo

Okrožno sodišče v Kranju je obsodilo 21-letnega Cirila Matka iz Praš pri Kranju zaradi kaznivega dejanja hude telesne poškodbe na osem mesecev zapora.

Dogodek se je pripeljal 7. avgusta lani zvečer v vasi Jama. Obtoženec je skupaj z več fanti pri neki hiši pomagal popravljati traktor, nato pa so vsi odšli v gozd. Takrat se je pripeljal po cesti mimo Jože Novak in začel vpiti. Vsi so se razbežali, nato pa spet zbrali na istem mestu. Ko pa se je Novak na mopedu še enkrat pripeljal mimo, je obtoženec stopil izza drevesa s palico v roki in Novaka udaril. Udarec je bil tako hud, da je Novak na levo oko oslepel.

Sodišče na podlagi vseh dokazov in izpovedi prič ni moglo zaključiti, da je bilo dejanje storjeno v samoobrambi. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo okoliščine, ki so pripeljale do dejanja in težo kaznivega dejanja. Kot olajšilno je upoštevalo obtoženčeve mladost, nekaznovanost, njegovo obžalovanje in pripravljenost povrniti škodo. Zaradi naštetih okoliščin je sodišče po zakonu predpisano kaznen za tako dejanje omililo in obtožencu prisodilo 8 mesecev zapora.

Ne zna živeti na prostosti

Okrožno sodišče v Kranju je obsodilo 49-letnega Dušana Ogrina iz Ljubljane na šest let strogega zapora zaradi več kaznivih dejanj.

Avusta 1970 je v Bjelovarju natvezil Slavku Knoku, da potrebuje denar za pot v Švico, kjer ima njegova mati hotel. Zato mu je Krok izročil 900 din.

Na Bledu pa se je obtoženec tudi v avgustu istega leta srečal z Milivojem Iličem, s katerim sta se poznala že prej. Oba sta bila brez denarja, zato je Ilič omenil, da ga ima njegova mama prav gotovo. Na Iličevem stanovanju sta odpela ročno blagajno in vzela iz nje 400 din. Kasneje je Ogrin sam še enkrat obiskal Iličevem stanovanje in izvijačem odprl ročno blagajno. Prisvojil si je 1000 din, nekaj zlatnine in ročno uro. V sobi Milivoja Iliča je našel še 3 metre blaga, aktovko in dva dežnika. Vse to blago v vrednosti 1260 din si je prisvojil.

Konec maja leta 1970 je podobno kot pri Slavku Knoku izmamil denar J. Č. iz Škofje Loke. Natvezil ji je, da se bo poročil z njeno hčerkko in jo odpeljal v Švico. J. Č. mu je za popravilo avtomobila izročila 450 din.

Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo težo kaznivih dejanj in ga je za dejanje protipravno pridobljene premoženske koristi obsodilo na tri leta strogega zapora, za drugi dve dejanji pa za vsako po leto dni zapora. Ker je bil obtoženec pred dvema letoma obsojen na občinskem sodišču v Kranju zaradi goljufij na dve leti zapora, mu je okrožno sodišče izreklo enotno kaznen šestih let strogega zapora. Obtoženec je bil zadnjih 25 let velikočrat v zaporu, vendar pa kazni naj niso vplivale pozitivno. Zato sodišče pri izreku sodbe ni moglo kazni omiliti. Kot olajšilne okoliščine pa je sodišče upoštevalo njegovo priznanje, težko mladost, zdravstveno stanje in pa pripravljenost povrniti škodo.

L. M.

Zahvala

Ob težki in nenadomestljivi izgubi dobrega moža in skrbnega očeta, starega očeta, brata in strica

Jožeta Prestorja

Muščovega ata iz Zg. Brnika

Se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in podarili toliko cvetja. Lepo se zahvaljujemo dr. Majiču in strežnemu osebju bolnice Golnik, č. duhovščini iz Cerkelj, pevcem, gasilcem iz Zg. Brnika, tovarnam Iskra, Sava, Tekstilindus, osn. šoli Cerkle in kolektivu Živila Kranj. Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nam kakorkoli pomagali, iskrena hvala.

Zaluboči: žena Ivanka, sinova Janez in Jože z družinama, hčerki Marinka in Anica z družinama, sin France in hčerka Ivanka, sestra Ivanka in brat Janez

Zg. Brnik, Hrastje, Stara Loka, Bukovica

Požar

V torek, 31. oktobra, okoli 18. ure je začelo goreti stanovanjsko in gospodarsko poslopje Alojza Čimžarja iz Zg. Bele. Ogenj je uničil ostrešje celotne stavbe. Pogorelo je tudi okoli 6 ton sena. Skode je za okoli 80.000 din. Vzrok požara še ni znan.

KRANJSKE
OPEKARNE KRAJN
obrata Češnjevek in
Bobovek
vabita k sodelovanju

10 delavcev
za razna opekarška
dela

Osebni dohodek po pravilniku osebnih dohodkov. Možnost kasnejšega strokovnega izpopolnjevanja. Samska stanovanja zagotovljena.

nesreča

NEPRIMERNA HITROST

V ponedeljek, 30. oktobra, ob 2. uri zjutraj se je na cesti drugega reda med Lescami in Bledom pripetila huda prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Jože Prešeren iz Lesc je vozil proti Bledu. V blagem ovinku pa ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo v levo, zato je naglo zavil v desno, pri tem pa izgubil oblast nad vozilom. Avtomobil je trčil v drevo ob cesti, od koder ga je odbilo na travnik. Voznik je bil v nesreči hudo ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico. Škoda na avtomobilu je za 10.000 din.

PREKRATKA RAZDALJA

V ponedeljek, 30. oktobra, dopoldne se je na cesti prvega reda med Lescami in Vrbo pripetila prometna nezgoda zaradi prekratke varnostne razdalje. Voznik osebnega avtomobila Jernej Stamfelj z Jesenic je zavijal v desno na makadamsko pot in pred tem zmanjšal hitrost in nakazal smer s smernim kazalcem. Za njim pa je pripeljal v osebnem avtomobilu Franc Hodomalj iz Kranja, ki je prav tako zmanjšal hitrost. Za voznikom Hodomaljem pa je v prekratki varnostni razdalji pripeljal voznik kampaniole Franc Vašl iz Ločice. Trčil je v Hodomaljev avtomobil, ta pa v Štamfeljnovega. V nesreči ni bil ranjen nihče, škoda na vozilih pa je za 30.000 din.

NENADOMA PRED AVTO

Na cesti prvega reda na Belci pri Jesenicah je v ponedeljek, 30. oktobra, zvečer voznik osebnega avtomobila Marjan Brojan iz Sp. Otoka pri Radovljici zadel 16-letno Marijo Lipšič z Belce, ki je nenadoma z desne strani ceste prišla pred avtomobil. Huje ranjeno so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

PO NESREČI NI USTAVIL

V Frankovem naselju v Škofji Loki je v ponedeljek, 30. oktobra, nekaj pred deseto uro zvečer neznan voznik mopeda zavozil med zakonca Seljak iz Škofje Loke, ki sta šla po skrajni levi strani ceste na delo v tovarno Jelovica. Mopedist ju je dohitel v blagem desnem ovinku in ju podrl. Nato je odpeljal naprej, ne da bi ustavil. V nesreči je bil Franc Seljak hudo ranjen, njegova žena Amalija pa lažje.

OTROK PRITEKEL PRED AVTO

V torek, 31. oktobra, popoldne se je na cesti v Železniških pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Ratko Arh z Jesenic je vozil proti Škofji Loki. Na Plavžu pa je nenadoma z leve strani pritekel pred njegov avtomobil 2-letni Blaž Vrhunc s Plavža 71. Ranjenega otroka so prepeljali v bolnišnico.

NEZGODA PEŠCA

V torek, 31. oktobra, nekaj pred šesto uro zjutraj je na Jesenicah pred kinom Radio voznica osebnega avtomobila Nada Rožič z Jesenic zadel Milosava Rističa z Jesenic, ki je zunaj prehoda za pešce prečkal cesto. Ranjenega so prepeljali v bolnišnico.

VOZIL PO LEVI

V sredo, 1. novembra, ob 19.30 se je na Begunjski cesti v Lesčah pripetila prometna nezgoda. Pero Ristič z Bleda se je peljal na kolesu s pomožnim motorjem brez luči in po lev strani ceste. Pri tem je z levim pedalom zadel v nasprotni vozeči avtomobili, ki ga je vozil Marjan Kovačič iz Zapuža po desni strani ceste. Voznik Ristič je zaradi tega padel in se hudo ranil. Prepeljali so ga v jeseniško bolnišnico. L. M.

Industrija bombažnih izdelkov Kranj

sprejme na delo

referenta nabave

Pogoji: srednja komercialna šola ali KV trgovski delavec — železnišarska smer; obvezen izpit za voznika motornih vozil B kategorije.

Pismene ponudbe sprejema organizacijsko kadrovsko služba podjetja do ustrezne zasedbe.

Ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela in s tem bolj neposredno vplivanje proizvajalcev na delo in rezultate dela, je ena od pravic delavcev, ki jo prinašajo ustanova dopolnila. Vendar se na novo organizacijsko obliko ne da priti čez noč. Potrebne so temeljite priprave in dogovori. In prav o ustanavljanju temeljnih organizacij je tekla beseda v pogovoru s predsedniki delavskih svetov treh večjih podjetij.

Inž. Marko Vraničar, predsednik delavskega sveta v Loških tovarnah hladilnikov: »Osnova dokumenta, potrebna za ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela — samoupravni sporazumi in nov statut podjetja — sta že pripravljena in sta v javni razpravi. Seveda ob tem doživljata določene spremembe in prav od teh je odvisno, kakšni bodo končni predlogi za ustanovitev temeljnih organizacij. Stevila TOZD v podjetju ne bomo določili vnaprej, temveč bomo na novo organizacijo podjetja prehajali postopoma, odvisno od pripravljenosti in interesov zaposlenih.«

nizacijo skupnih služb. Tik pred potrditvijo je organizacijska shema samoupravljanja, ki bo skupno z dokumentom o ekonomskih osnovah poslovanja TOZD tvorila osnovno za sklenitev sporazuma med temeljnimi organizacijami. Sprejeli ga bomo še pred koncem leta, ko bodo tudi volitve v nove delavske svete temeljnih organizacij in podjetja.«

Henrik Peternej, predsednik delavskega sveta Iskra — Elektromehanika Kranj: »Predlog sprememb in dopolnitve statuta podjetja je pripravljen za javno razpravo na zborih delovnih ljudi in prečiščenega bomo sprejeli januarja 1973. Sicer pa bo vse prihodnje leto posvečeno postopnemu prehajanju na novo organizacijo podjetja. V prvi polovici leta bo izdelan samoupravni sporazum in program ekonomskega obračuna med temeljnimi organizacijami. V drugi polovici leta pa bomo vse predpise in dokumente uresničili in v leto 1974 že prešli kot podjetje z oblikovanimi TOZD.«

L. Bogataj

Inž. Zdenka Jurančič, predsednica delavskega sveta v Savi Kranj: »Imamo že oblikovani dve proizvodni temeljni organizaciji — tovarno avtopnevmatike in tovarno tehničnih izdelkov — ter orga-

Pomoč in spodbuda

(Nadalj. s 1. strani)

Veliki datum, tisočletnica nastanka občine, se Škofji Loki bliža z naglimi koraki. Ena prvih prireditvev, posvečenih temu enkratnemu jubileju, je bila tudi sinočna premiera veseloigre Zdenka Majarona »Grmenje brez dež ja«. Pripravili so jo člani eksperimentalnega gledališča Oder-Galerija, ki po treh uspešnih sezонаh naglo pridobiva na priljubljenosti. Ker amaterjem zmeraj manj. Ker pa gre za amaterje in ker amaterjem zmeraj manjka denarja, si morajo najti pokrovitelja. V svoji naivnosti je gledališče oziroma njegovo vodstvo mislilo, da bodo domače delovne organizacije kar tekmoval, katera bo lahko podprtla prizadveni ansambel in prispevala delež k počastitvi obletnice. Toda kulturniki očitno slabo poznajo razmere v domačem gospodarstvu, kajti nihče jim ni hotel priskočiti na pomoč. Potem so začeli pritisikati na tuje kljuke in končno uspeli. Pokrovitelj uvodnega kulturnega dogodka ob stoletju krizu mesta pod Lubnikom je — Agro Makedonija. Brava Ločan!

osnovnih šolah v občini, kjer so predvsem poudarili odgovornost za pravilno vzgojo mladine. Zavzeli so se, da je na vseh področjih treba narediti red, kršilce pa poklicati na odgovornost in s tem seznaniti celotno članstvo. Škofji Loki pa so se zavzeli, da je v prihodnje ena prvič analog komunistov izobraževanje. Opozorili so, da pri razreševanju problemov in kritičnem ocenjevanju ne smo gledati le čez plot, mar več pomesti tudi pred svojim pragom.

A. Z.

O pismu tudi uredništvo Glasa

O pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ ter o stališčih predsedstva ZKJ in predsedstva zvezne konference SZDLJ, ki je bila 26. junija, je včeraj razpravljalo tudi naše uredništvo. Ugotovljeno je bilo, da so naloge v obeh dokumentih uredništva spodbuda za nadaljnje delo. Posebej je bilo govora o objektivnosti in odgovornosti pri pisanku, o razrešitvi materialnega položaja glasila, o vlogi

družbenega organa, kot je izdajateljski svet, o organizaciji obveščanja na Gorenjskem oziroma v posameznih občinah, usposabljanju novinarjev in o nadalnjem razvoju Glasa. Člani uredništva so podprli tako pismo kot stališča sprejeta 26. junija. Pri tem pa so menili, da je med glavnimi nalogami vsekakor zelo pomembna čimprejšnja rešitev materialnega vprašanja oziroma predlogov republike konference socialistične zveze.

Ob letošnjem dnevu mrtvih so bile na grobiščih, pred spominskih obeležji in partizanskih grobovi po vsej Gorenjski številne žalne svečanosti. Na sliki: komemoracija v tovarni Sava na Laborah, kjer so sodelovali učenci osemletke Lucijan Seljak in moški zbor DPB.

Foto: F. Perdan